

Värmlands Anor

2016:3

Sept 2016

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 33

En liten orkester i Byn, Brunskog på 1920-talet. Spelmännen är Anders Källsten, Fritiof Magnusson och Vilhelm Myrén. Alla tre är från Byn i Brunskog. Fotografen är Albin Johansson från Där Nole i Byn. Bilden tillhör Byns byalag i Brunskog och har tillhandahållits av Anna Landgren, Talken, Brunskog.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa. Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047

Upplaga 1700 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Hans Olsson, Forshaga

Redaktör

Carl-Johan Ivarsson, Finnögatan 4 B, 614 33 Söderköping
Tel 070-2253245, redaktor@varmlandsrotter.se

Layout

Kerstin Osterman, KEOZ, Skattkärr

Tryck

City Tryck i Karlstad AB

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress

c/o Hans Olsson, Virvelgatan 77, 667 34 Forshaga

E-post: ordforande@varmlandsrotter.se

Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor

Thore Jansson: medlem@varmlandsrotter.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2016) till svenskt plusgiro 46 96 60-5. Medlemmar i Norge betalar 140 norska kronor + porto 50 norska kronor till norskt postgiro 7877 08 16652.

Hemsida och e-mail

www.varmlandsrotter.se

e-mail vsf@varmlandsrotter.se

Föreningens styrelse

Ordförande Hans Olsson, Virvelgatan 77, 667 34 Forshaga Tel. 054-87 29 93

Vice ordförande Lars-Göran Jansson, Ingallills väg 10, 656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81

Sekreterare Gunnar Jonsson, Sveavägen 6 C, 66141 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör Thore Jansson, Västra Ingersby 101, 686 94 Rottneros Tel. 070-190 45 93

Ledamöter

Anneli Johannesson, Snoavägen 4, 663 41 Hammarö. Tel. 054-52 13 86

Eva Lejrin, Orrholmsgatan 3, lgh 1603, 652 15 Karlstad. Tel. 054-202 21 76

Monica Lööf, Floravägen 24, 663 33 Skoghall. Tel. 054-51 73 10

Sune Paulsson, Hadar Grudes gata 10, 652 26 Karlstad Tel. 054-87 21 41

Sonja Skagerud Östlund, Cederroths väg 1, 663 33 Skoghall. Tel. 054-51 73 34

Stefan Svensson, Likenäsgatan 2, 654 68 Karlstad. Tel. 054-83 01 13

INNEHÅLL

- 3 **Fra Gillberga til Ringerike i Norge (del 1)**
Sten Høyendahl
- 6 **Flyttningsattester från Nyed påträffade i en garderob i Gränna**
- 7 **Abelona var ingen Persdotter – ett bidrag till släkten Bergenheims historia**
Sten Høyendahl
- 9 **Två bröder från Eda blev pionjärer för adventismen i Sverige,** *Carl-Johan Ivarsson*
- 12 **Erik Fernow, järnet och Färnebo församling**
Hans Löfgren
- 15 **Släktforscardagarna i Umeå**
Carl-Johan Ivarsson
- 16 **En olycklig händelse,** *Eivor Plantin*
- 17 **Erhållen tjänst,** *Eivor Plantin*
- 18 **Ordföranden har ordet**
- 19 **Medlemsresa 17 september 2016**
- 20 **Nya medlemmar**
- 20 **Antavla nr 202**
- 22 **Antavla nr 203**
- 22 **Ur andra medlemsblad**
- 24 **Höstens program 2016**

Redaktörens ruta

När detta skrives, har jag och delar av styrelsen nyss kommit hem från Släktforscardagarna i Umeå. Det blev trivsamma dagar med gamla bekanta och nya upptäckter. Mer i reportaget inne i tidningen.

Släktforskning passar för varje årstid, men sommaren är ju särskilt lämpad för att följa släkten i spåren eller möta levande släktingar. För min del innebar sommaren två veckor i USA och Kanada möjligheten att träffa släktingar med Kilarötter i Massachusetts, New Hampshire och Vermont, men också att färdas i spåren av USA:s begynnelse genom det historiska museet Plimoth Plantation, där klockan vrids tillbaka till 1627.

Vår förenings aktiviteter blomstrar under sommaren när vi är ute i landskapet på kulturella event, men nu drar de vanliga terminsaktiviteterna igång igen.

Tyvärr fick jag på omvägar höra, att någon beklagade sig över att det var för lite av östra Värmland i VärmlandsAnor. Om ni vill råda bot på detta, så är det bara att skriva – då lovar jag mer Gåsborn, Rämnen, Kroppa och Lung-sund redan i nästa nummer.

Manusstopp för 2016:4 är 10 november 2016

Fra Gillberga til Ringerike i Norge (del 1)

av Sten Høyendahl

I annen halvdel av 1800-tallet kom et stort antall svenske arbeidsfolk til det norske østlandsområdet, og mange slo seg ned på Ringerike. De fleste var naturlig nok fra den vestlige delen av Värmland, men ett sogn skiller seg markant ut. Fra slutten av 1850-årene og ti-tolv år framover kom det svært mange menn og kvinner fra Gillberga, og et flertall av disse tok tjeneste i Hole.

Ringerike er et landskapsområde som i dag består av to kommuner, Ringerike og Hole med henholdsvis 30 000 og 6700 innbyggere. Holes østgrense ligger fire mils vei vest for Oslo. Ringerike kommune het tidligere Norderhov, og her ligger byen Hønefoss, som har i overkant av 15 000 innbyggere. I øst ligger jordbrukslandskapet Haug, som tidligere var et eget anneks. Innvandrerne fra Gillberga foretrakk slettelandet i Hole, Haug og det sørlige Norderhov.

Nord på Ringerike ligger den langstrakte Ådalen, som går helt til Hallingdal, og i vest Soknedalen. Til disse skogrike traktene kom

bare Gustav Andersson fra Bäcker-torp. Han giftet seg i 1876 med ei fattigjente fra Soknedalen, og slo seg ned som husmann (torpare) og skogsarbeider på Skollerud i Ådalen.

For 300 år siden

Svensker har før vært på Ringerike, men da i helt annet ærend. I 1716 rykket Karl 12. inn i Norge og inn tok hovedstaden Christiania, mens de norske styrkene forskanset seg på Gjellebekk, like ved Drammen. Gjellebekk skanse ble ansett som umulig å storme, og Karl sendte derfor ut øverste Axel Löwen med tropper som skulle gå rundt Nordmarka og Krokskogen, over Ringerike, og falle Gjellebekk i ryggen. Disse kom 25. mars (gregoriansk kalender) til Norderhov prestegård, der prestekona Anna Colbjørnsdatter ga dem mat og mye drikke, mens hun fikk sendt bud til de norske styrkene. Disse gikk overraskende til angrep om natten og overvant de svenske troppene, som var gått til ro. De oppgitte tapstallene er sterkt varierende, men øverste Löwen ble tatt til fange sammen med minst 120 svenske soldater.

Överste Löwen mottas på Norderhov prestegård av Anna Colbjørnsdatter, som spør om å få sende tjenestepiken til nabogården etter matvarer. Pikens egentlige oppdrag er å varsle de norske styrkene. Kobberstikk etter Erik Pauelsens maleri av 1779. Foto: Buskerud fylkesfotoarkiv.

Tre uker senere, 16. april, ville Karl 12. prøve å nå Ringerike ved å gå over Krokskogen. I Nordkleiva, ved skogkanten ned mot Hole, ble en svensk fortropp på 200 mann stanset av norske soldater og bønder. Det utviklet seg til et blodig oppgjør, og 28 falne svenske soldater ble bragt til Hole kirkegård. I nyere tid er det reist en minnestein over dem på kirkegården.

Ved flere anledninger er det arrangert minnesmarkeringer der med deltagelse fra svenske myndigheter.

Over grensen etter arbeid

Mange av de svenske innflytterne fra Gillberga på 1800-tallet var beslektet, og har åpenbart gitt signaler til andre i hjembygda om at det var gode muligheter for å få arbeid på Ringerike. Det daværende Gillberga socken utgjør i dag den nordlige delen av Saffle kommun. Gillberga hadde i 1890 rundt 3000 innbyggere, men området har vært sterkt preget av fraflytting.

Norge praktiserte passtvang før 1860, og i 1840-årenes utflyttingslister fra Gillberga er det bare et fåtall som reiser hit. Sent i 1850-årene blir utflytting til Norge vanlig, og vi ser av husforhørslengdene at de som melder flytting ofte har fått attester for tidligere arbeidsopphold her. Mange värmlänningar hadde sommerstider vært på arbeidsvandring i Norge, og kjente godt til forholdene i de bygdene der de ønsket å slå seg ned.

Sommeren 1853 møtte "lösdrifvaren" Johannes Jonsson opp på prestekontoret i Gillberga og meldte som første mann utflytting til Ringerike. Om han noen gang kom så langt, er tvilsomt. Det har ikke vært mulig å finne noe om ham i ringeriske protokoller - han meldte i hvert fall aldri innflytting.

Søsken til Vegårdsfjeringen

Jonas Persson og Britta Jonsdotter i Skäggebol hadde fire barn. Sønnen Nils og datteren Anna kom til Hole i november 1857, og Nils Jonasson tok tjeneste på gården Averøya på halvøya av samme navn i Tyrifjorden. Bare en måned senere giftet han seg med den langt yngre husmannsdatteren Karen Peders-

Kajsa Jonasdotter, den eldste søsteren til Nils og Anna, var hjemme i Sverige blitt gift med Olof Olsson fra Sillerud. De var begge født i 1824. Kajsa og Olof kom fra Mölnared da de vinteren 1863 meldte innflytting på prestekontoret i Norderhov. Bare et halvt år senere kjøpte de småbruket Rugbråten - også Rugbråten var utskilt fra Gunnarenga.

I folketellingen 1865 finner vi dermed to søsken fra Gillberga som selveiere på utskilte bruk fra Gunnarenga. Vi ser at deres mor, enken Britta Jonsdotter, holdt til hos datteren Kajsa, 73 år gammel og blind. Også den syvårige pleiedatteren Anna Andersdotter bodde sammen med dem. Britta og pleiedatteren reiste snart tilbake til Gillberga. Av husforhørslengden 1866-70 framgår at de hadde bodd seks år i Norge, og nå holdt til i Mölnared. Pleiedatterens fulle navn oppgis her til Anna Charlotta Andersdotter.

I 1869 solgte Nils Jonasson bruket Akerløkka til sin svoger Olof Olsson, og emigrerte med kone og fem barn til USA. Søsteren Anna fulgte med. De slo seg ned i Rushford, Fillmore County i Minnesota, og tok navnet Vigard etter Vegårdsfjeringen. Olof og Kajsa ble på Rugbråten all sin tid, men bruket kalles mest Svarverud, av og til Støa.

i 1862, og datteren ble tatt hånd om av mormoren, Britta Jonsdotter. Som vi har sett bodde begge seks år hos Kajsa Jonasdotter i Vegårdsfjordingen. Anna Charlotta kom i 1872 tilbake til Svarverud, og ble konfirmert med karakteren meget godt i kristendomskunnskap og flid. I 1884 giftet hun seg med Otto Hagen, og i folketellingen 1900 finner vi dem med to barn på samme bruket som Kajsa og ektemannen. Det ble da opplyst at Anna Charlotta var metodist.

I 1905 kjøpte Otto Hagen bruket for 1000 kroner av Olof, som for anledningen skrev seg Ole Olsen Svarverud. Kajsa og Olof hadde ikke barn, men på denne måten gikk bruket likevel ikke ut av slekten. Otto forpliktet seg til å gi svigerforeldrene et anstendig og forsvarlig levebrød med eget oppvarmet værelse, seng og sengeklær, gang og gangklær, og i sykdomstilfelle forsvarlig pleie med legehjelp og medisiner. Kajsa døde her i 1908 og Olof i 1913, begge på Svarverud. Otto Hagen solgte bruket i 1922 til sin dattersønn, som tre år senere lot det gå ut av slekten.

Gulbrandsdatter i Hole. I 1875 kjøpte de et bruk som var utskilt fra Frøyshov, en gård der de i noen år hadde vært husmannsfolk. Karen Randine døde i 1899, og Anders solgte bruket seks år senere. Han livnærte seg som skomaker, og døde i Frøyshovåsen i 1913.

Anders Svensson levde det meste av sitt liv en mils vei unna sin datter i Vegårdsfjæringen. Om det var noen kontakt mellom dem, er ukjent. Anna Charlotta ble ikke ført opp blant Anders' arvinger da han døde.

Nils Jonasson var den første fra Gillberga som meldte innflytting til Ringerike, men ikke alle la veien om prestekontoret. I juni 1858 kom to kvinner i tyveårene, Maja Greta Jansdotter og Anna Lisa Persdotter, i følge til Hole, og begge fikk tjeneste her. Våren 1859 kom nitteåringen Johannes Nilsson og tyveåringen Olof Danielsson sam-

men til Hole, der Johannes hadde tatt tjeneste på Fjell og Olof på storgården Storøya i Tyrifjorden. Selv om de hadde meldt utflytting fra Gillberga, mente de neppe å slå seg til for godt - eller kanskje de rett og slett mistrivedes. Begge reiste sommeren etter tilbake til hjemstedet.

Maja Greta Jansdotter var datter av en torpare på Mobrauten. Allerede i desember 1858 giftet hun seg med den bare 21 år gamle Ole Borgersen, sønn av en husmann under Midtre Sørum. De ble da også husmannsfolk på plassen Kleiva under denne gården. Maja Greta fikk fem barn, men døde i barselseng allerede i 1872.

Fem søsken fra Byn til Hole

I årene rundt 1860 kom tre søsken fra Gillberga til Hole, barn av nämndemannen Anders Andersson og Kajsa Andersdotter i Byn. Den eldste, Anders Andersson (født 1830), finner vi i 1865 som agronom på gården Borgen. Anna Andersdotter (født 1835) var i 1862 tjenestejente på Gjesval, mens Erik (født 1841) i 1866 hadde tatt tjeneste på Frøyshov.

Anders giftet seg i 1873 med husmannsdatteren Anne Johannesdatter. Samme år kjøpte han gården Averøya sammen med broren Erik, som kort etter løste ham ut, og han forpaktet selv i mange år den lille gården Utøya på øya av samme navn i Tyrifjorden. Begge brødrene tok navnet Haglund. Anders kjøpte i 1889 Bråten på Utstranda, som fortsatt er i slektens eie. Utøya ble kjent verden over etter en terrorhandling sommeren 2011.

Erik, som i likhet med broren Anders ble titulert agronom, eide fra 1874 hele Averøya. I 1878 giftet han seg med gårdmannsdatteren Hanna Mathea Svendsdatter fra Frøyshov, som døde året etter. Senere flyttet han til Fjell, der

han døde i 1913. Søsteren Anna hadde i 1873 inngått ekteskap med Halvor Jensen, som på denne tiden var dagarbeider og tømmerfløter. Etter hvert overtok de småbruket Hønekilen i Norderhov.

Deres bror, Johannes Andersson (født 1832), skal i 1883 ha flyttet til Hole, men vi vet lite om ham, og han hadde trolig bare kortere opphold her. Av husforhørslengdene for Gillberga sees at han tidligere hadde arbeidet i Norge. Trolig er han identisk med en ellers ukjent Johannes Andersson Haglund på Averøya, som i 1878 står som forlover for Erik Andersson Haglund.

Broren Gustav Andersson (født 1838) var mer bofast. Han kom til Averøya i 1888, der han tok tjeneste hos broren Erik. Også han tok navnet Haglund. Han giftet seg aldri, og døde som fattiglem i 1927 på Fjell. Eldstebroren Anders er den eneste som kan sees å ha brukt navnet Haglund mens han fortsatt bodde i Gillberga. Hans brødre tok navnet etter å ha kommet til Norge.

Fire søstre fra Speke

Anna Lisa Persdotter fra Speke er allerede omtalt, men i 1862 flyttet hun fra Hole til Klekken i Haug.

Hun var da ugift, men i folketellingen 1865 finner vi henne med ektemann og ettårig datter i Smedløkka nordøst for Hønefoss. Mannen, Christian Svendsen, arbeidet da som steinbryter. Rundt 1868 dro de til Kristiania, men tok ikke bryet med å melde utflytting. I 1875 finner vi familien i et arbeiderstrøk i Lakkegaten, og de har nå to sønner og tre døtre. Christian er politikons-tabel, og Anna Lisa oppgis født i Arvika! Slikt viser at personopplysninger i folketellinger skal man være varsom med å godta.

Anna Lisa var datter av hemmansägaren Per Andersson og Maria Nilsdotter i Speke, og de hadde flere døtre: Kristina (født 1841) kom til Ringerike i 1868, og Märta (født 1843) i 1871. Märta giftet seg med husmannssønnen Abraham Gulbrandsen. De slo seg ned på plassen Åserudbråten i Haug, og den ugifte Kristina bodde hos dem i 1875. Det ble flere plasser i Haug for Märta etter hvert. Hun døde første nyttårsdag i Tostua ved gården Bølgen. En fjerde søster, Emma Sofia, kom til Norge i 1868 sammen med Kristina, men dro videre til Hadelands glassverk på Jevnaker ved Randsfjorden, øst for Ringerike.

Fortsättning på nästa sida

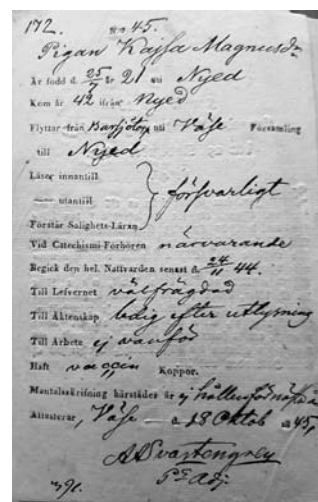

Kart over Hole og den sørligste del av Norderhov prestegjeld (1846). Trykk: Statens Kartverk, Norge.

Flyttningsattester från Nyed påträffade i en garderob i Gränna

Moa-Sara Marakatt har nyligen övertagit släktgården i Gränna. Och vad bättre än att ägna regniga semesterdagar än till att rensa ut. Det har dock bott tre generationer av hennes släkt innan henne, ingen flyttat ut och det verkar som det ligger i slakten att spara på allt. Denna bok hittades bland hennes farmorsfars saker i en låda längst in i garderoben där ingen varit på tre generationer. Han, Teodor Pettersson var väldigt kyrkligt aktiv i Missionsförbundet och lekman- napredikant och höll i gudstjänster när det inte fanns präst. Och allmänt intresserad av allt kyrkligt. Troligen har boken blivit utrensad för 100 år sedan av en kollega men Teodor tagit om hand om den istället. Boken består av lösa ark i buntar. Efter öppnande så konstaterades att de verkar vara från Nyeds församling i Värmland. Vilket var förvånande. För Teodor var aktiv här i Gränna landsförsamling även om han hade

många goda kontakter. På bladen står vad de som flyttat kan om skriften och om de kan läsa samt om de begått nattvard. Verkar vara "prästbetyg" ett papper som de som flyttat tagit med sig från sin förra församling till den nuvarande så deras nya präst skulle se vad de kunde. Landsarkivet i Vadstena har kontaktats och de var intresserade och boken ska in snarast möjligt så ser de till att den kommer dit där den hör hemma. Tack vare Moas farmorsfar Teodor Petterssons intresse för kyrkan så bevarandes den, dock bortglömd i en garderob. Tills Moa kunde hitta den och förstod att det var ett stort allmänt intresse av boken.

Fortsättning från sida 5

Flere søskenpar

Emma Sofia Persdotter fra Speke hadde i 1868 en reisekamerat med seg til Hadelands glassverk: Maria Andersdotter, en søster av Anders Andersson fra Rotvik som et par år tidligere var blitt husmann under gården Aslaksrud i Haug. Om Maria slo seg ned på Hadeland, skulle hun ikke reise langt for å besøke sin bror.

Enda et søskenpar fra Gillberga finner vi på Ringerike. Märta Göransdotter i Lofterud og Anders Andersson i Kättebacka hadde to barn utenfor ekteskap: Anders Gustav (født 1838) og Johannes (født 1840). Begge sto på listene over "lösdrifvare" da de i 1865 meldte utflytting til gården Vaker i Norderhov. Johannes giftet seg i

1866, og ble husmann under gården Dæli. Nå meldte ikke eldstebroren innflytting til Ringerike, og det er mulig han bare var her i kort tid.

Mot strømmen

Det norske ekteparet Nils Amundsen Kollerud og Marie Paalsdatter flyttet i 1871 til Byn i Gillberga, der de var inhyes på gården til Johannes Andersson (Hagelund). Nils skrives inn som født 1805 i Nyhus, hvor det nå måtte være, og Marie i 1808 i Norderhov. I 1865 hadde de bodd i Hønefoss, der Nils var dagarbeider. Marie døde i 1878 i Byn, og Nils flyttet tilbake til Hønefoss. Der ble han forsørget av sin sønn til han døde i 1880.

Hvorfor skulle et norsk ektepar i sekstiårene bosette seg i et sogn i vestre Värmland, der en stor del

av den arbeidsføre befolkningen hadde flyttet ut? De må ha truffet Johannes Andersson under ett av hans arbeidsopphold i Hole. Kan-skje hadde Nils en særkompetanse som Johannes trengte hjemme i Gillberga - dette kan nødvendigvis ikke bli annet enn spekulasjoner.

Oppsummering

Utflyttingen fra Gillberga til Ringerike, som tok til i slutten av 1850-årene, varte i snaue femten år. Utover i 1870-årene var det stadig færre som kom. Det som går igjen er at så mange av innflytterne var i slekt - hele søskenflokker slo seg ned her.

I neste nummer av bladet vil jeg gi en detaljert oversikt over alle som flyttet fra Gillberga til Ringerike.

Abelona var ingen Persdotter – ett bidrag till släkten Bergenhems historia

Av Göran Svensson

Mitt intresse för Bergenhemsläkten grundar sig på att min familj räknar anor till denna. När jag forskat i släkten har jag upprepat stött på en felaktighet i andras forskning vilka synes stödja sig på flera gamla och ej ifrågasatta källor. (Hülphers genealogier, Fryxell Bibliotheca Wermelandica, Fernow, *Karlstads stifts herdaminne*, *Värmlands regementes historia*, Arvid Noreens *Sunneboken*, H Södersten "Stamtafla öfver släkten Bergenhem-Bergenheim", med flera källor) En felaktig uppgift som ofta förekommer i tryckta verk och på olika hemsidor på internet är att den år 1654 avlidne länsmannen Nils Botolfssons hustru Abelonas efternamn är Persdotter och dotter till Sunneprästen Petrus Jonæ, död 1623, (Edestam, *Karlstads stifts herdaminne* del 3 sid. 194) vars gravhäll ligger i Sunne kyrkas mittgång. Gravhällen har besökts av många vallfärdande Bergenhemare från när och fjärran i tron att det skulle gälla en anfader. Denna myt är nog svår att slå håll på eftersom den är så accepterad världen över och "huggen i sten". Resor till Fryksdalen och besök i Sunne kyrka är något man bör uppleva men utan Petrus Jonæ som dragplåster. Själv gick jag i fällan men sedan jag läst Marcus Bomans övertygande bevis 1999 på Sveriges Släktforskarförbunds hemsida Anbytarforum har jag rättat mig. Boman skriver bl a "en summering i domboksutdragen framgår det klart och tydligt att hustrun heter Abelona Olofsdotter", "med stöd av utav domböcker och skattelängder framgår det att hustrun är dotter till en Olof och ingenting annat".

Abelonas patronymikon är således inte Persdotter utan Olofsdotter. Bekräftelse för detta vill jag anföra nedan. Vi kan också följa och belägga Nils Botolfssons anlinje

ytterligare några generationer tillbaka.

Abelonas far är med största sannolikhet Olof Nilsson, nämndeman 1621-28, i dombok 1603 förekommer en Olof i Svineberg som har huggit sönder en båt för Elof i Spelnäs, varför han fälldes till 6 mks böter, kan vara vår Olof, 1605 benämns han Nilsson, i mantal och olika längder 1609, 1626-34 i Svineberg i Sunne socken. Av Sammandrag av Fryksdals härads domböcker, Gunnar Almqvist, framgår bl a följande år 1667 hösting nr 25 "Håkan Månsson Werner begär frejdebevis för sin styvson Erik Nilsson Bergenhem, som 1666 rest till Stockholm för att lära till skräddare. Nämnden intygar att Erik är son till länsmannen Nils Botolfsson och hans hustru Abbelona Olofsdotter".

Originaltexten i domboken 1667 pag 107 lyder: "Kom för Rätten Länsmannen, Wälf (välförståndig) Håkan Månsson Werner i Gunnarsbyn i Sunne Socken begärandes, at Tings Rätten wille meddela hans stufson, Erik Nilsson Bergenhem som widh Larmason förlidet åhr 1666 var uthi Stockholm, att vidare försörja uthi skräddare Embetet, ett skriftligt bevis, om hans ehrliche födsel och herkompst, och huruledes han sig här skickat och förhållit hafver thet ingen visste skiäl till att honom förneka eller avstå. Varför vitnade sampliga nampden och Tings Almogen, sig wäll kunnigt wara, och att bemälte Erik Nilsson Bergenhem, är barnfödd här på landet, och i detta häradet aff gode Elsklige och ägta föräldrar, hans fader hette Nils Botolfsson och hafver varit Länsman här uthi Fryksdals häradh i Wermeland, och moder h. Abbelün Olüfsdotter... ". I renoverade (renskrivna) dombo-

ken 1667 pag 258-59 står *Abelün Olüfsdotter*.

Olof Nilsson innehade 1/3 i västra Svineberg, detta innehades senare av Nils Botolfsson – Olofs dotter Abelonas förste man – och efter denne av länsmannen Håkan Månsson Werner, Abelonas andre man. Abelona är avliden 1665 eller tidigare vilket intygas av Håkan Månsson Werner vid vårting 1665 nr 21. Denne gifte senare om sig med prästdottern Ellika Bengtsdotter Ullberg (Edestam del 2 sid. 68). En av paret Werner-Ullbergs döttrar, Ingeborg, född 1668, gifter sig 1689 med sedermera komministern i Dalby Jacobus Danielis Bergenhem, son till länsmannen Daniel Nilsson Bergenhem och hans första hustru Märta Jacobsdotter (Edestam del 2 sid. 182-183). Ellika Bengtsdotters syster Brita blev gift med omtalade länsmannen Daniel Nilsson Bergenhem i hans andra gifte (Edestam del 2 sid. 68) och blev således styvmor till komminister Jacobus Bergenhem. Håkan Månsson Werner kom att bli både styvfar och sväger till Daniel.

Av Sunne begravningsbok framgår att Håkan begravdes 1681 20 mars, inget om att han skulle gravlagts i kyrkan, även om han hade status härför. Noreen anför i *Sunneboken* sid 54 att Håkan avled 1681 22/1 begravdes i kyrkan 1681 20/3. Samma källa uppger att "Verser av O.P. vid hans begravning finnes införda i Bibliotheca Wermelandica". Noreen hävdar vidare att Håkans far Måns var Nils Botolfssons företrädare. Detta påstående skall ställas mot uppgifter i domböckerna. Enligt domboken 1673 vt nr 71 hade Håkan sitt fäderne och sitt moderne i Karlstad, fadern heter Måns Börjesson i Karlstad, se domboken 1673 vt nr 61.

En internetkälla anför att Håkan Månsson Werner skulle ligga i den Gyllenspetska gravstenen i Sunne kyrka vars grav nu skall täckas av kyrkoherde Petrus Jonæ gravhäll. Håkan var inte befreundad med ätten Gyllenspetz och borde inte platsa för grav tillsammans med dessa. Enligt Vitalis Svenssons bok *Sunne kyrka genom tiderna* fanns vid 1697 års slut sannolikt i kyrkans koravdelning gravkamrar bl a för familjerna Petrus Jonæ och Gyllenspetz. Alla gravar totalförstörda genom eldsvåda 1699 och varför skulle gravhällens nuvarande placering vara den ursprungliga och dessutom ange Gyllenspetzka gravstens placering? För övrigt har Sunne kyrka blivit ombyggd flera gånger och gravhällen har sannolikt bytt plats flera gånger.

Olof Nilsson hade förutom dottern Abelona barnen Bengt, död ca 1671 (i dombok 1632 nr 3, 1669 nr 41, 1664 vt nr 29, 1680 ht nr 19, 1668 ht nr 19) och Karin (domboken 1664 ht nr 35, 1667 vt nr 33) samt Nils (vars son Olof var skraddare i Karlstad, domboken 1680 ht nr 19, farbrodern Bengt nämns som förmyndare). Karin var gift med Jöns Jönsson i Spelnäs i Sunne som ca 1637 slog ihjäl sin broder Per och flyr till Norge men fick fri lejd för att 17 år senare komma till rätttegången, domboken 1654 vt nr 2. I mantalslängder är Jöns nämnd 1626-39 och hustrun Karin nämnd 1641-57. Åberopande börsrätt – Olof Nilsson var deras morfar – vill Karin och Jöns barn Bryngel och Per åt den del i Svineberg som länsmannen Håkan Månsson Werner köpt av sina styvbarn, Nils Botolfssons och Abelona Olofsdotters barn, Bengt, Daniel och Annika, domboken 1668 ht nr 19, dessa barn är syskonbarn, kusiner, till Jönsbarnen i Spelnäs. Karin och Jöns hade ytterligare barnen, enl dombok 1664 vt nr 55 och 1664 ht nr 35, Nils, Bonde och Abelona Jönsbarn, samt Ingjel, domboken 1667 vt nr 33. Olofs son Bengt,

Abelonas broder, var nämndeman och bosatt i Svineberg 1639 och Askerud 1640. Av mantalslängder framgår att Nils Botolfsson flyttar från Askerud till Svineberg samtidigt som Bengt Olofsson, Olof Nilssons son, flyttar 1639 från Svineberg till Askerud.

Inför utgivande av rättelser och kompletteringar för några år sedan av Edestams Karlstads stifts herdaminne lämnade jag in bl a uppgiften om att Abelonas efternamn är Olofsdotter, med ref till domboken, ändringsförslaget gillades och hon är nu inte längre dotter till Sunneprästen Petrus Jonæ.

Abelonas svärfar och dennes far, farfar, farmor och farfarsfar

Nils Botolfsson, länsman, Abelona Olofsdotters man, avled genom drunkning 1654. Han förekommer flitigt i domböckerna och av Fryksdals härads dombok 1654 ht nr 1 (Gunnar Almqvist) framgår att länsmannen Nils Botolfsson har vid färd med en ekstock drunknat under en resa i Finnmarken (vid Fredros i Gunnarskog enl. Edestam 3:194). Med anledning därav tillsäges, att den som har gård vid vatten, över vilket folk färdas, skall hålla bordbåt. Som Nils patronymikon anger var han son till en Botolf.

Denne är av allt att döma nämndemannen, och Abelonas svärfar, Botolf Botolfsson som var bosatt i Askerud, Sunne, och som ofta förekommer i domböckerna och i olika längder. Att Botolfs i Askerud farsnamn var Botolfsson framgår av VH 1615:8, jb. Han var enligt flera källor gift med Anna Eriksdotter Elfdalia, dotter till kyrkoherden i Ekshärad Ericus Jonæ, f omkring 1483, död 1588 (Edestam 2:147 med hänvisning till F Fryxell Wärmelands Slägtbok). Uppgiften har ibland blivit ifrågasatt eftersom inget stöd går att hämta i domböckerna men enligt Westlund, nedan, härstammar uppgiften ursprungligen från ett manuskript av Bengt

Piscator, född 1693 och kyrkoherde i Ekshärad 1730-1776, för övrigt son till företrädaren Andreas Piscator, född 1659, kyrkoherde 1714-1729. Ref Lars Erik Westlund "Hök", not 21 sid 32.

Lars Erik Westlund skriver i sin intressanta bok *Skatterna i Ekshärad och Råda socknar under 1500-talet*, sid 31 med not 310, följande:

Botolf Halvardsson i Byn var säkerligen far till Botolf Botolfsson i Askerud, Sunne, i tidigare litteratur räknad som den äldste kände stamfadern för släkten Bergenhem. Att Botolf Halvardsson och hans hustru, som enligt en sen uppgift, skall ha hetat Karin Persdotter och härstammat från Norra Branäs i Dalby (Älvdals häradsrätt 1718 26/9, fol 313; 1719 16/1, fol 342), hade en son Botolf Botolfsson kan slutas av Värmlands handlingar (VH) i Riksarkivet jordeboken 1590:5 fol 121.

Anlinjen kan möjligen föras ytterligare en generation tillbaka i tiden, till den Halvard i Byn som omnämns 1546 i Prostarnas tionderäkenskaper, Skara stift, 1B, pag 345.

Botolf Halvardsson nämns som fjärdingsman 1579-80, nämndeman 1600 och 1608. Som ovan nämnts var Botolfs i Askerud farsnamn Botolfsson vilket framgår av VH 1615:8 jordeboken.

Westlund skriver vidare: Beträffande Botolf Botolfssons giftermål, jfr VH 1588:5 jordeboken, fol 108, där Botolf i Byn (knappast Botolf Halvardsson) upptas med böter för mökränkning men fick (i enlighet med lagen) botten nedsatt eftersom han "tock henne sedann till æchta". Härav kan man möjligen sluta sig till att Botolf och Anna Eriksdotter Elfdalia, den mökränkta? gifte sig omkring denna tidpunkt och att deras son länsmannen Nils Botolfsson, Abelonas man, var född något senare.

Två bröder från Eda blev pionjärer för adventismen i Sverige

av Carl-Johan Ivarsson

När de tretton brittiska kolonierna i Nordamerika blev de Förenta Staterna under 1700-talets sista decennier skulle detta även leda till en stor påverkan av den Europas religiösa liv. I den nya statsbildningens konstitution skrevs nämligen åtskillnaden mellan kyrka och stat in som en viktig princip.

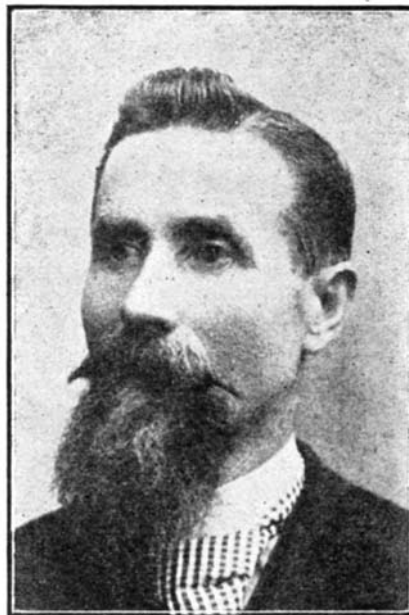
Religionsfriheten i den Nya Världen skapade inte bara en fristad för religiösa oliktankande från den Gamla Världen utan gav också möjlighet för fria förkunnare att lägga fram sina åsikter. Många nya rörelser uppstod i denna miljö, som kallas för "The Second Great Awakening", en del av dem kortlivade, en del mer öppna, medan andra proklamerade att endast hos dem fanns det sanna ordet.

En av tidens förkunnare var baptisten William Miller (1782-1849). Hans budskap handlade om att profetior i Daniels bok pekade mot Jesu andra återkomst år 1844. Anhängarna kallades först av an-

Emil Åhrén. Bild från boken *Svenska Sjundedags Adventisternas historia* (1928)

dra för "millerianer" men av sig själva "adventister". Efter det att år 1844 förflutit utan att något syntes ha hänt, blev besvikelsen förstas mycket stor. En del av Millers lärjungar kom dock till slutsatsen att år 1844 syftade på domen, och

Olof Johnson. Bild från boken *Svenska Sjundedags Adventisternas historia* (1928)

att man efter 1844 levde i den sista tiden. Något nytt datum för Kristi återkomst sattes inte.

Från detta studium kom också betoningen av att tillbedja Gud som skapare, helighållandet av den

Fortsättning på nästa sida

Botolf Halvardsson i Byn lever fortfarande 1610. Av vårtinget i Älvdals härad 1610 den 23 juli nr 31 framgår att hustru Anna Gunnarsdotter har sålt sin del i Byn, som är $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{5}$, till Botolf Halvardsson, ibid. Hon fick 40 marker och 12 marker koppar (?) i betalning. Källa Jan-Erik Björk, *Sammandrag av Älvdals härads domböcker 1600-1649*. Samma källa uppger att vid vårting 1607 nr 10: $\frac{1}{10}$ i Byn uppbjuds 4.g Anna Botolfsdotter har sålt sin del ibid. till Botolf Halvardsson för 50 marker, en gryta och en kittel om 12 mark.

Anna Botolfsdotter kan knappast vara dotter till Botolf Halvardsson, det låter inte rimligt att hon skulle sälja en lott till sin far. Ett mycket troligare släktskap är att Anna är syster till Halvard, Botolf Halvardssons far och därmed faster till köparen.

Om så är fallet heter den äldste Halvard i Byn, se ovan, också Botolfsson i efternamn, och blir släkten Bergenheims äldste nu kände stamfader och hans sonhustru Karin Persdotter tidigast kända stammoder.

En fortsättning på berättelsen om släkten Bergenhem kommer i nästa nummer.

Källor:

Gunnar Almqvist, *Sammandrag av Fryksdals härads domböcker 1602-1700* (1987)

Jan-Erik Björk, *Sammandrag av Älvdals härads domböcker 1600-1649* (2002)

Anders Edestam, *Karlstads stifts herdaminne*

Arvid Noreen, *Sunneboken* (1996)

Vitalis Svensson, *Sunne kyrka genom tiderna* (1959)

Lars Erik Westlund, *Skatterna i Ekshärad och Råda socknar under 1500-talet*, (2008)

Lars Erik Westlund, *Hök* (2003)

Marcus Boman 1999 på Sveriges Släktforskarförbunds hemsida Anbytarforum

sjunde dagen – sabbaten, och att förvalta det mänskliga livet såväl som naturens resurser.

Sjundedagsadventisterna firar alltså lördagen som sabbat, vilo- och gudstjänstdag. För utomstående är det förstås denna sed som utmärker dem gentemot andra kristna riktningar, liksom betonandet av ett hälsosamt liv med avståndstagande från tobak, alkohol och även andra njutningsmedel som kaffe. Många adventister är vegetarianer och samfundet har också drivit och driver flera hälsohem. Rörande lära och liv för övrigt så ligger adventismen nära de flesta andra kristna kyrkor.

Sjundedagsadventistsamfundet räknar sitt grundande från år 1863. Samfundet är internationellt, och har numera 18,1 miljoner döpta medlemmar. Här är Sveriges ca 2000 adventister i 40 församlingar bara en liten del i en stor helhet. Samfundet deltar i det ekumeniska arbetet både lokalt, nationellt och globalt. Här kallas genomgående samfundets medlemmar för adventister, men det finns även andra adventistiska riktningar.

Att det uppstod adventistiska församlingar i Sverige är ett resultat av påverkan från återvändande nordbor. Danskamerikanen John Gottlieb Mattesson predikade ordet i Kristiania. Norska väckelsepredikanter hade ju redan tidigare verkat i Värmland. Predikanten Anders Erik Töckzelius från Töcksmark hade tidigare verkat i Värmlands Ansgariiförening och tog kontakt med Mattesson för råd och undervisning.

En av dem som blev adventister genom Mattessons verksamhet var Olof John-

son (1843-1919) från Vittensten i Eda. Olof Johnson hade gått i Mattessons kolportörsskola, och blev pionjärbetare på det svenska fältet. Tillsammans med Mattesson var han med och bildade nya församlingar, först i Stockholm 1884 och året efter i Örebro. Han verkade också på en rad andra platser. I två omgångar, mellan 1889-1893 och 1901-1907 var han samfundets ledare i Sverige, som ordförande i den svenska konferensen. Mellan dessa perioder verkade han som pionjär för adventismen i Finland. Från 1907 upptog han pionjärverksamhet i Norrland. Han var dock skriven som hemmansägare hemma i Vittensten från 1899, då han anges som inflyttad från Njurunda med familjen. Så mycket om hans verksamhet som adventismens pionjär avslöjas inte i församlingsboken, där står notisen ”adventist” och vid hans bortgång på det av adventisterna drivna Skodsborgs

Emil Åhrén med sin familj

badsanatorium i Danmark står han i Edas död- och begravningsbok under titeln ”predikant”.

En yngre bror till Olof Johnson var Emil Åhrén (1865-1936). Han var nyligen omvänd när han 1882 var med och bildade adventistförsamlingen i hembygden Åmotfors. Emil utvandrade till USA och hamnade i Battle Creek, Michigan där adventismens högkvarter fanns. Han blev senare verksam som predikant inom adventismens svenska verksamhet i USA fram till 1891. Efter detta var han med undantag för åren 1893-1894 verksam i Sverige, från år 1900 som redaktör för samfundets tidskrift Tidens Tecken, och från 1918 även för tidskriften Missionären.

Emil Åhrén var öppen för kontakter med andra kristna och predikade vid flera tillfällen i missionshus, baptist- och metodistkyrkor. En minnesteckning uppger att han ”betonade vikten av kristlig ödmjukhet i förhållandet till andra kristna”. Han utgav flera böcker, bland dem *Den stora världskatastrofen eller Det treåriga världskriget och nationernas slutliga undergång i kampen om världsherraväldet samt den eviga världsfreden i biblisk och historisk belysning* (1917), och *De stora världsproblemen i den gudomliga uppenbarelse och historiens ljus* (1920).

En tredje broder till dessa var Anders Stone (1852-?), som kom att vara verksam som adventistisk predikant i USA, först i Chicago, senare i Minneapolis-St. Paul och slutligen i Tacoma, Washington.

Emil Åhréns son Uno Åhrén (1897-1977) kom att utbilda sig till arkitekt och är känd som en av funktionalismens portalgestalter i Sverige,

framför allt inom stadsbyggnadsfrågor. Uno Åhrén var stadsplanechef i Göteborg 1932-43, chef för Riksbyggen 1943-45 och professor i stadsbyggnad vid KTH i Stockholm 1947-63.

Hur var det då med Värmlands adventistförsamlingar? Av tackbrev i den svenskamerikanska adventistiska tidskriften *Svensk Advent* Häröld fanns redan 1875-78 adventistiska sympatisörer i Filipstadstrakten och Hagfors. Den första adventistförsamlingen i Sverige bildades den 28 augusti 1880 i Grythytted. Av de 47 medlemmarna hade 26 tidigare tillhört baptistförsamlingen. Halvtannat år senare bildades församlingen i Åmotfors av nio medlemmar, bland andra Olof Johnson och Emil Åhrén den 25 februari 1882. Församlingen blev aldrig särskilt stor, 1906 fanns åtta medlemmar, och 1930 16 medlemmar. Samma år tillkom församlingen i Långbanshyttan där Olof Johnson och J. G. Mattesson deltog. Från början fanns elva medlemmar här, men församlingen växte och var 1906 44 medlemmar. Sedan sjönk medlemstalet och var 1930 18. På båda dessa platser fanns baptister med bland adventistförsamlingarnas bildare.

Baptisterna var oroliga för de nya idéernas spridning. Vid sitt årsmöte i Karlstad i juni 1880 antogs en resolution som förklarade att adventismen ”är skadlig och åstadkommer gruvliga svårigheter och split i församlingarna”, så bör enskild medlem eller församling som omfattar sjundedagsadventismens läror uteslutas ur samfundet. Fem församlingar i distriktet ansågs hotade av adventismen.

År 1889 bildades en församling i Östervallskog av tio medlemmar, som följande år upptogs i samfundet. Denna församling var aldrig särskilt talrik och hade 1906 åtta medlemmar. Hur länge den existerade är oklart, men i bygden är det känt att det fanns adventister in i vår egen tid.

1892 bildades en församling i Liljedal i Eds socken, där det 1906 fanns sju medlemmar och 1922 16 medlemmar. Denna församling uppgick senare i den 1912 bildade församlingen i Karlstad, där den outtröttlige Olof Johnson var verksam. Denna församling har till skillnad från de övriga levt vidare, och medlemstalet uppges till 35 medlemmar 1935 och 14 medlemmar 1960. Idag finns 29 döpta medlemmar i Karlstad. I Arvika har också funnits en adventistförsamling vid mitten av 1900-talet. Det var en fortsättning på församlingen i Åmotfors. Från 2013 finns åter en adventistgrupp i Arvika med nio medlemmar.

1893 i juni, höll Adventistsamfundet sitt årsmöte i Karlstad. Man hade då fint besök från Adventistsamfundets ledning i USA: Steven Haskell (missionär och evangelist) och Uriah Smith (redaktör för Adventistsamfundets huvudorgan och förlag: *Adventist Review and Sabbath Herald*).

Några egna möteslokaler eller kapell har de värmländska adventisterna aldrig haft, utan man har samlats i hemmen eller i hyrda lokaler som ordenshus och missionshus. Adventistförsamlingen i Karlstad möts i IOGT-lokalen i Ruds Centrum.

Det var adventismen som introducerade tältmötet som arbetsmetod. En verksamhetsform som sedan använts flitigt i svensk frikyrklighet. De första kända tältmötena ägde rum i New England sommaren 1842. Ellen G. White (1827-1915), en kvinna som inom Sjundedagsadventistsamfundet närmast har status som profet, besökte Norden 1885-87 och predikade för tusentals människor i ett mötestält vid Karlberg utanför Stockholm 1887.

Samfundet fick i Sverige nytillskott genom evangelisation, framför allt genom svenskamerikanska förkunnare, men åderläts också genom att många adventister fann det svårt att få lediga lördagar i Sverige, och istället valde att emigrera till USA. En av de mera kända svenska adventisterna är dirigenten Herbert Blomstedt, som föddes i USA där fadern var pastor i samfundet. Herbert växte upp i Sverige och Finland. Han är aktiv medlem av sin adventistförsamling hemma i Luzern, Schweiz, och är känd för att inte repetera på lördagar. Däremot dirigerar han konserter på lördagar, eftersom ”repetition är arbete, men konsert är gudstjänst”.

Källor:

www.adventist.se

Lindén, Ingemar: *Biblicism – Apokalyptik – Utopi. Adventismens historiska utveckling i USA samt dess svenska utveckling till o. 1939. Akad. avh.* (1971).

Wiklander, Gösta: *I vår Herres tjänst* (2001)

E-post från Rainer Refsbäck, redaktör, Adventistsamfundet

Erik Fernow, järnet och Färnebo församling

av Hans Löfgren

Bland raden av bemärkta personer som sett dagens ljus i Filipstad framstår Erik Fernow som något udda. Denne något märklige man föddes i Filipstad den 4 mars 1735, föräldrarna hette Fernström men Eric ändrade 1760 sitt efternamn till Fernow. Han blev student i Uppsala 1755, magister 1764 och prästvigdes 1766. Då han av samtiden ansågs mindre lämpad för prästyrket fick han till sin stora sorg aldrig någon ordinarie tjänst och kände sig därvid motarbetad och besviken resten av livet. Han avled ogift i Kristinehamn år 1791. Men som hembygdsforskare är han än i dag ihågkommen tack vare sin avhandling "Beskrifning öfver Wärmeland" som trycktes första gången 1773-1779. Den utgavs på nytt 1898-99 samt 1979. Betydelsen av hans forskargärning kanske bäst förstås genom att han alltså brukar citeras i värmlandshistoriska sammanhang. Trots detta har han ibland kritiserats för bristande saklighet och överdrifter. Ändå har Fernow varit noga med att betona när hans nedteckningar varit grundade på osäkra underlag. Problemen bottnar i att den förmedeltida och delvis också den medeltida värmlandshistorien inte kan beläggas genom urkunder, utan till största delen enbart genom folkliga utsagor från senare tid. Dock måste hans slutsatser utifrån det tillgängliga materialet anses som både genomtänkta och logiska. I Arvid Ernviks utgåva från 1979 återfinns följande fernowska tankegång: *Värmlands bergslag kan inte framvisa några privilegier före digerdöden, fast troligt är att Magnus Ladulås även sträckte sin omtanke hit, sedan han 1282 i Hel-*

geandsholms beslut fått alla rikets bergverk och stora skogar till sina egna. Ty vid digerdöden var här kyrka och präst, som nog bevisar, att folket nyttjat bergshantering, emedan man aldrig kan komma på den tanken, att så många kunnat i den orten försörja sig genom åkerbruk och boskapsskötsel, att de mäktat underhålla präst och kyrka.

En ny tid randades i Sverige under 1100-talets senare del då kristendomens ställning påtagligt stärktes. Det kyrkliga organisationsarbetet hade kommit i gång på allvar och mycket av det som senare århundraden skulle byggas vidare på grundlades nu. Flera klosterordnar sökte sig hit och imposanta kyrk- och klosterbyggen påbörjades vid Alvastra, Vreta och Varnhem. Decenniet har också kallats för kyrkobyggandets århundrade och när den då pågående stiftsindelningen slutgiltigt blev fastställd år 1164 kom Värmland att tillhöra

Skara stift. Ute i landet var nu sockenbildningen lång framskriden, och som då i huvudsak bestämdes av befolkningsförhållandena. *Ordet socken härleddes av söka och betecknar det område, vars invånare sökte samma kyrka*, förklarade på sin tid ärkebiskopen Yngve Brilioth. Initiativet fick alltså komma från allmogen själv, när den blivit tillräckligt talrik för att motivera en sockenbildning och tillräckligt ekonomiskt bärkraftig för att mäktas med ett kyrkbygge och på sikt också försörja en präst. Om man nu tar en närmare titt på vad denna procedur innebar i praktiken, förstår man att det måste ligga en hel del i Fernows tankegångar om inte järnet måste ha varit en ekonomisk förutsättning för kyrkbygget vid Färnsjön.

Först skulle ett lämpligt markområde avsättas för kyrkan och begravningsplatsen, samt för prästbostället med tillhörande odlingsmark. Timmer skulle huggas och köras fram till byggplatsen. Alla sockenbor var skyl-

I den steniga hagen vid vägen till Bergskalhyttan står minnesstenen över Färnebo gamla kyrka. Kanske, om man får tro Fernow, har här funnits två kyrkor under olika tidsperioder, en före och en efter digerdöden. Den senare skulle då ha varit den som kom att flyttas till den nyanlagda staden. Filipstads Bergslags hembygdsförening reste stenen 1941. Foto: Hans Löfgren

diga att delta i arbetet, i annat fall väntade repressalier. De tidigaste kyrkorna i skogsbygderna uppfördes av långa klivna stockar (stavar) som restes mot varandra och fästes i de på marken liggande syllarna och har av eftervärlden därför kallats för stavkyrkor. Men från omkring mitten av 1200-talet började denna byggnadsstil att frångå till förmån för en liggtimmerkonstruktion där stockarna bilats till ett firsidigt tvärsnitt. Därför kan vi inte med säkerhet dra några slutsatser om hur Färnebo kyrka kan ha sett ut. Varje liten kyrka hade också redan från början haft sin klockstapel med en eller flera klockor. Nu räckte det inte med att fullfölja kyrkbygget utan ytterligare fyra hus skulle uppföras på platsen, prästgården, en ladugård, samt en lada för spannmål och hö. Den fjärde byggnaden var ett härbärge, en gäststuga för främmande besökare eller fattiga vandrare. När allt detta var färdigt skulle kyrkan förses med inventarier och sakral utstyrsel. Kalk och corporale (altarduk) måste anskaffas, likaså mässshake och mässkjorta samt stola till prästen, därutöver också mässbok och ottesångbok. Kyrkobalken föreskrev dessutom att: *Ej må kyrkan vara utan ljus. Hon skall hava tre ljus, två vid altaret och ett dopfuntljus. Därtill skall kyrkan hava klocka, ty hon skall både kalla den som kommer till världen och den som går därur.* Under kristendomens allra tidigaste skede förrättades dopet ute i det fria, vid källor eller helgade vattendrag och var oftast vuxendop. Men med sockenbildning och kyrkobyggeskedde en övergång till barndop, och då behövdes dopfunten. Den stod nere vid kyrkdörren eftersom det odöpta barnet inte fick komma längre in i kyrkan. Funten gjordes stor och djup, då barnet vid dopet doppades ner i funten. Sockenborna skulle nu också se till att få en präst. De enades sinsemellan om tre kandidater som sedan presenterades för stiftets biskop. Denne

prövade de utvaldas kunskaper och utsåg sedan den i hans tycke mest lämpade. Om detta grundförfarande inte fungerade fanns noggranna regler för den fortsatta proceduren. Därefter kunde biskopen på ort och ställe inviga både kyrka och präst. Den nytillträdde prästen skulle nu också åtminstone delvis försörjas. Åker och äng hörde till prästgården och som de där boende själva fick sköta. Prästen skulle dessutom ha sin del av kyrkoskatten, "ti-onDET" som varje gård i socknen var skyldig att erlägga. En tredjedel därav tillföll prästen, återstoden delades på nytt i tre delar varav stiftets biskop fick en del, en andra del skulle gå till kyrkans utsmyckning och den tredje till socknens fattiga. Omfattningen av hela processen stod självfallet helt klar för den prästvigde Fernow som naturligtvis också förstod vilka ekonomiska uppoffringar en sockenbildning innebar för en medeltida allmoge.

Färnebo medeltida socken blev så en av Värmlands 70 socknar. De hade då alla på sin tid haft en dopfunt, varav 48 stycken helt eller delvis finns bevarade. Så framstår Värmlands medeltida dopfuntar som ett av de viktigaste kulturbidragen till landskapets äldre medeltidshistoria, skriver Sven Axel Hallbäck 1963. Beroende på material, utformning och ornamentering har man senare kunnat dela in dopfuntarna i olika typer och grupper för att på så sätt lättare kunna utforska deras bakgrund. I Nordmarks kyrka finns en verklig klenod bevarad i form av en vackert spetsflikornamenterad täljstensdopfunt som en gång skall ha tillhört Färnebo kyrka. Funten

Till höger om altaret, intill ett fönster i Nordmarks kyrka, står den mer än 700-åriga dopfunten. Där, i det sparsamma dagsljuset, blir känslan av ett fornnordiskt formspråk i funtens enkla utformning påtaglig. Foto: Hans Löfgren

har daterats till mitten av 1200-talet och är av norskt ursprung. Per Saxholm har beskrivit den närmare i nummer 10 av Vår Stad. Då riktigheten i ägandeskapet aldrig har ifrågasatts är det ju inte orimligt att datera kyrkans tillkomst till samma tidsperiod. Något har tydligen hänt i östra Värmland under senare hälften av 1200-talet som motiverat införskaffandet av en dopfunt. Är detta i så fall bekräftelsen på Fernows teori om att kyrka och präst funnits här före digerdödens utbrott på 1350-talet?

Även kungadömet auktoritet och dess förvaltning utvecklades och stärktes allt mer under tidig medeltid. På riksplanet fick jarlen stort inflytande, medan länsmän och fogdar övervakade ordningen ute i landet och såg till att kungen fick in sina skatter. Kungamakten uppmuntrade därvid också handeln som nu fick ett uppsving, mycket tack vare tyska affärsmän, och bidrog på sitt sätt med ökade skatteintäkter till kronan. I "Elvahundra-

talet i Sveriges historia”, skriver Sven Tunberg: *“Ett bergsbruk i egentlig mening, d.v.s. baserat på bergmalm har nu tydligen kommit till stånd, säkerligen med hjälp av tyska tekniska erfarenheter. Sannolikt har detta bergsbruk omfattat såväl järn- som silverproduktion. Redan ett halvt århundrade senare exporteras svenskt järn i form av “osmundar” över det nordtyska handelsområdet.”*

Efterfrågan på järn ökade nu kraftigt bl. a. genom att flera stora kyrkbyggen påbörjats vid den här tiden, däribland Uppsala domkyrka. En större efterfrågan torde ha bidragit till att priserna stigit vilket i sin tur gynnat en expansiv utveckling av bergsbruket. Detta låg också i kungamaktens intresse av två skäl, skatteintäkter och vapentillverkning. Men också av staden Lübeck, dvs. Hansan som tjänade stora pengar på sin handel med det åtrådda svenska järnet. I Svenska krönikan och kapitlet om 1100-talet står att läsa: *När Dalslands bönder ville ha fisk mot smör, kunde de inte direkt byta med Bohusläns bönder utan måste ta en omväg över bergsmansbygden i Värmland. Där var smör en åtrådd vara och togs gärna i utbyte mot järn. Fisk hade stor betydelse under medeltidens många fastetider.*

Låt oss så återvända till Fernow och hans hypotes, där han på de avslutande raderna ger ytterligare näring åt sin tankegång: *Härtill kommer den gängse berättelsen, att Nordmarks gruvor upptagits föredigerdöden samt att Nordmarkshyttans, Haborhyttans, Fogdhyttans, Gammalhyttans, Kalhyttans och Asphyttans masugnar med flera där tagit sin malm.*

År 1977 företogs en arkeologisk undersökning vid Gammalhyttan som anses ha nedlagts före 1540, då den ej finns upptagen

Södra Råda kyrka från slutet av 1200-talet, har en dopfunt som har daterats till samma tid och som dessutom är av samma typ som den i Nordmarks kyrka. Med tanke på funtarna borde Råda och Färnebo kyrkor därför vara åldersmässigt jämförbara. På bilden syns ett senare tillkommet vapenhus och likaså den spånbeklädda fasaden. Kyrkan förstördes vid en anlagd brand 2001, bilden är från mitten av 1980-talet. Foto: Hans Löfgren.

i Gustav Vasas Jordebok från detta år. Länsantikvarie Göran Wettergren ledde utgrävningen där resterna av ett ugnsfundament och ett delvis raserat schakt efter hand kunde friläggas. Förutom några smärre föremål tillvaratogs också ett antal prover på slagg och kolrester, vilka senare skulle komma att närmare undersökas. Men redan innan dess var en samlad expertis ense om att slaggen kom från en s.k. färskningshärd. Den följande åldersbestämningen enligt C-14 metoden gav ett varierande resultat, där det äldsta årtal som finns angivet i en tryckt källa talar om mitten av 1300-talet*) År 2008 kom så en rapport från Riksantikvarieämbetet, efter att GAL (Geoarkeologisk Laboratorium) gjort en ny undersökning av slagger från Gammalhyttan, som då bekräftade att det verkligen rörde sig om färskningsslagg. Alltså rester från den oxidationsprocess,

färskning, som måste till för att sänka kolhalten till en smidbar nivå i ett masugnsproducerat järn, dvs. tackjärn. Förutom järn innehöll de funna slaggerna också rester av både koppar och tenn. Undersökningen vittnar följaktligen om att ett utvecklat bergsbruk varit tidigt etablerat strax norr om det blivande Filipstad och att bygdens historia därigenom är långt ifrån färdigskriven.

Men slutligen dyker ändå den ofrånkomliga frågan upp, kan Erik Fernow ha rätt i sitt påstående om Färnebo socken och kyrka? Ja, mycket talar uppenbarligen till hans fördel, och förhoppningsvis kan ytterligare forskning ge oss det slutgiltiga svaret och visst vore det önskvärt om nya insatser härvidlag snart kunde komma till stånd, kanske är det rent av i trakten av Gammalhyttan som svaret finns.

*) Andersson & Schedin: *Bilder från den värmländska urbaniseringen*

Släktforskardagarna i Umeå

av Carl-Johan Ivarsson

”Någon gång behöver vi öppna Norrlandsfönstret” sade Sveriges Släktforskarförbundets ordförande Erland Ringborg när han talade vid invigningen av de trettionde Släktforskardagarna, som för första gången gästade Umeå, universitetsstad, kulturstad och residensstad i Västerbottens län.

De näst nordligaste Släktforskar-dagarna genom tiderna faller på många sätt in i det mönster som etablerats – konferenser och riksstämman på fredag eftermiddag, följt av mäsas med allehanda nyttigheter och intressanta saker för släktforskare under lördagen och söndagen. Banketten på lördagskvällen ej att förglömma (även om vi avstod denna). Arrangörerna i Umeå erbjuder också ett rikt föreläsningsprogram, tidvis i tre lokaler samtidigt. Ni som var med i Karlstad för två år sedan känner igen mönstret.

I år valde vår förening att inte vara utställare. Så var det i år många föreningar från södra och mellersta Sverige som gjorde paus, men istället fick vi se Lappmarkens släkt- och bygdeforskare, Näringslivsarkiv i Norrland, Johan Nordlander-sällskapet och Jämtlands läns Fornskriftsällskap för att nämna några av de som erbjöd böcker, CD-skivor och godis. Naturligtvis fanns riksorganisationerna, nationella institutioner som Riksarkivet och KB, samt de större aktörerna på släktforskningsmarknaden med i mässvimmel.

Vår förenings delegation bestod av Hans Olsson, Eva Lejrin och Thore Jansson som var ombud till riksstämman, samt Monica Lööf och undertecknad som deltog i redaktörskonferensen på fredagen. Dessutom deltog vår styrelseleda-

mot Stefan Svensson för Svenska Migrationscentret. Riksstämman klarades av i rekordfart på 45 minuter, och i eftersnacket tyckte många att det var alltför kort tid. Det inkallade ordföranden, tidigare kommunalrådet Lennart Holmlund hade satt sig före att vara kortfattad och det gjorde att det nästan inte blev diskussion om någon punkt på dagordningen.

Föreläsningarna anslöt till norrländska temata som släkten Sursill, Pehr Stenbergs levernesbeskrivning, skogsfinnar i Norrland och spanska sjukan i Arvidsjaur och Arjeplog men också andra ämnen. Umeåfödda skådespeler-skan Pia Johansson talade om ”Är vi våra gener, eller är det för sent att ändra sig?”. Själv lyssnade jag på föredrag om judiska flyktingar, massmördaren Johan Filip Nordlund och 1930 års folkräkning. Se där, ett blandat innehåll!

Det var naturligtvis så, att många sörslänningar fann vägen till Umeå alltför lång. ”Men vi måste ju komma, när det är så nära”, som jag hörde en besökare från Gällivare säga. Mellan Gällivare och Umeå är det 50 mil...

Soldater, som kunde ha deltagit slagen vid Sävar och Ratan 1809, paraderade vid Släktforskardagarna. Foto: Carl-Johan Ivarsson

Trängseln och köerna lyste med sin frånvaro, och av pressmeddelandena att döma verkade arrangörerna Nolia och Södra Västerbottens Släktforskare nöjda. Stämningen var god hela helgen, och vi ser fram emot att ses igen i Halmstad 2017.

En olycklig händelse

av Eivor Plantin

Jag sitter och letar i Nordmarks häradsrätts dombok för att se om mina anor figurerar där och om jag här kan få bekräftelse om släktskap mellan olika personer. Visst hittar jag flera av mina anor. De figurerar till och med flitigt i domboken. Hur jag nu vill se på det är en annan fråga, men uppgifterna hjälper mig i min släktforskning. Det är ju känt att många kyrkoböcker har blivit förstörda i häradets socknar under år av krig mellan Sverige och Danmark/Norge och då kan domböckerna bli ett komplement. De årtal i domboken som jag tittar i nu är 1711 och 1712. I protokollet är det många överstrykningar och sidoanteckningar och det blir ibland svårt att se texten och än mindre att läsa den. Jag går därför in på Göta hovrätt – Advokatfiskalen Värmlands län och letar upp Nordmarks häradsrätt för åren 1711 och 1712 för att se om de är lättare att läsa. Det är de, för dessa är renskrivna och här finns inte överstrykningar och sidoanteckningar. Nu gäller det bara att tolka skrivstilen, som kan variera beroende på vem som skriver.

Det är ju inte bara de ärenden där mina anor figurerar som kan vara av intresse, även andra händelser är intressanta. Jag fastnade för just ett sådant ärende när jag läste i den senare domboken för år 1712 (Göta Hovrätt-Advokatfiskalen Värmlands län EVIIAABC:25 (1712-1712)) på sidan 63. Det var Nordmarks häradsrätts höstting i september 1712. Vid tinget arbetar kronolänsman Nils Wahlenberg, som är en av mina anor. Han tar upp olika ärenden som ska behandlas av nämnden. Här är ett av de ärenden han tog upp under hösttinget och jag gör utdrag ur protokollet:

”Angaf Cronones Länsman Wäl. Nils Wahlenberg en olycklig hän-

delse som sig till dragit Anno 1711 den 6 Marty i det wyd tillfälle att Bengdt uti Bryngelsbyn jämte hans swåger Olof i Östgård hade följdt till skog att hugga sågetimmer på Stallarby skog, hade een stoor fuhra för dhem i wägen stådt på Östgårds skog, hwilken Olof budit sin swåger Bengdt kullhugga och tå han jämpte een lyten gässe Olof begynt att hugga, hade yxan för Bengdt afsluppit och flugit uti bröstet och magen på Olof derest han på buken dher jämdte satt, så att inelfworna på honom uthefallit, samt dagen efter, dher på dödth;”

Ja, det var verkligen en olycklig händelse som skedde när bönderna Bengt och Olof, boende i Töcksmarks socken, hade gett sig iväg till skogen för att hugga sågtimmer. En liten gosse var också med dem till skogen och även han hette Olof. Bönderna var släkt med varandra, de var svågrar. Bengt och Olof skulle fälla timmer på Stallarby skog och Stallarbyn ligger väl i Holmedals socken. Skogsområdena kan väl gränsa till varandra för furan som stått i vägen för bönderna var ju på Olofs skogsområde. Den fura som Olof erbjöd Bengt att hugga ned. Så hände det olyckliga att bonden Olof stod så illa till att han fick yxhuvudet på sig när Bengt började hugga ner furan. Verktygen var kanske inte av högsta kvalitet i början av 1700-talet. Träskafet hade kanske torkat. Yxhuvudet for iväg och landade i bröstet på Olof och skar upp buken på honom så att inälvorna kom ut. Det måste ha varit en förskräcklig syn. Länsman Nils Wahlenberg fortsätter sitt anförande:

”Ty begirde Länsman om detta ährende ransaka måste, och att Bengdt för giärning sin umgiälla må hwad lag förmår; Länsman framtedde alltså en attest af den 7

Marty 1711 gifwen af Capellanen Hr. Johan Kjellman, tå han samma Dato besökt Olof i Östgård med H. H. Nattward, tå och Brynte i Kyrkiobyn sampt Mattes Bondesson och Nils Salomonsson i Mörtinäes warit tillstädes och skrifwit under samma attest sina namn, dher uti dhe tillstå sig hördt af Olofs mun sägas att hans swåger Bengdt intet rådt för hwad honom bliwit tillskyndat af hans yxa, som hafwandes och önskat att det hade gådt honom så wähl som han wiste hans bem. Swåger honom unnat, beklagandes att detta warit hans öde, Bengdt i Bryngelsbyn framkom och beklagade denna olycka som så wähl honom som hans sal. Swåger Olof förstod, sägandes honom och sig warit dhe såtaste wänner som dhe någonsin kunnat warit,”

På något sätt hade Bengt fått hem Olof ifrån skogen. Det framkommer inte hur det hade gått till. Kanske lille Olof hade sprungit hem efter hjälp. Dagen därpå besökte prästen Olof och gav honom den heliga nattvarden. Olof var då fortfarande vid liv och han kunde berätta för de personer, som också hade kommit till Östgård tillsammans med prästen, att Olof inte alls klandrade Bengt för vad hans yxa hade gjort. Svågrarna var de allra bästa vänner och ville varandra inget ont. Det var Olofs öde att denna olycka skett. Olofs ord skrevs ned och alla närvarande skrev under med sina namn och intygade att Olofs mening var att Bengt inte hade av ond vilja skadat honom. Rätten hade tagit emot attesten. Länsman menade att detta ärende måste utredas.

”.... föredragande och attestanterne, som förmålte attest uthgifwit, hwilka på hörd förmahning att betänkia Eden gång fahra aflade dheras Eden med händer å book, och sedan till alla deelar besannade

bem. attest Rätten afhöra frågade och hwarföre det med denna saken blifwit så länge anstående, då det berättades att dessa bullersamma tyder sådant afhållit;

Kaplanen Kjellman, Brynte i Kyrkobyn, Mattes Bondesson och Nils Salomonsson i Mörtlös som skrivit under attesten där de intygade att Olof i Östgård med egen mun uttalat att han inte klandrade Bengt i Bryngelsbyn för den olycka som skett. De var de bästa vänner. För denna attest riktighet fick attestanterna försäkra genom ed med händerna på bibeln, efter att först ha blivit påmind om vikten av att tala sanning. Rätten undrade hur det kom sig att det har dröjt så länge sen olyckan skett och tills ärendet har kommit in till häradsrätten. Det berodde på de ”bullersamma tider” som gjort att man dröjt med att anmäla ärendet var svaret. Vad var det som var ”bullersamt” i början av 1700-talet i Nordmarks härad? Var det kanske då som Karl XII återkommit ifrån Turkiet och planerade att gå in i Norge. Det var orostider och gränsbefolkningen fick känna av det. Nordmarks Häradsrätt tar beslut i ärendet:

”Resolutio; Emedan man af dhe in actie bewys och efter Olofuti Östergården egen bekiennelse inkombna edhliga berättelser som sistl. Åhr den 6 Marty med våda afen Bengdt uti Bryngelsbyn yxa, hwilken sluppit af skafket i ett trähuggande så blifwit skedht, att han dher efter den 7 dito dödt, icke annat finns eller inhämta kunnat ähn att samma olyckliga händelse emot Bengdt willia timat, som han och sielfdher öfwer sin sorg betygat har; alltså pröfwar Rätten skiähhligdt honom i så sätt (svårttytt ord) från willia wärkan att befrya, som dherföre efter det 5 cap; dråp med våda §2; allena skyldig att plikta med 4 och ½ ? (vet ej valören) silwermynt.”

Jag tolkar rättens beslut så, att de bevis som har lagts fram i ärendet befriar Bengt ifrån att med uppsåt

har skadat sin svåger Olof så svårt att han senare avled av skadorna. Bengt döms till böter med stöd av 5:te kapitlet § 2 i brottsbalken för dråp med våda. Domen finns inte med i Nordmarks häradsrätts protokoll utan den kunde jag läsa i Advokatfiskalens protokoll. Jag kan inte tolka om det är riksdaler silvermynt och kan då inte se hur tungt det blev för Bengt i Bryngelsbyn. Det var verkligen en olycklig händelse.

Erhållen tjänst

När jag läser i domboken ser jag ärenden som andra släktforskare kan ha glädje av. Ett sådant ärende såg jag i Nordmarks häradsrätts dombok (1706-1712) vid hösttinget i september 1712. Sidorna är onummerade i domboken. Det är en person som får fullmakt till en tjänst som extra ordinarie skogvaktare och som allmoge nu har att rätta sig efter. Jag försöker att återge texten här:

.....

Dito (=samma datum), Uplästes Högwälborne Hr. Baron Landshöfdingens Salomon Cronhielms gifwna fullmakt, de dato den 21 Oktober 1711, för extraordin. Skogvaktaren Claes Olsson, Lien att wara och så länge han sig redlige och wähl förhåller, förblifwer skogvaktare uti framlidne Eric Olssons i Guttersbyn ställe, alt allmogen till rättelse och efterlefnad, som annoterat;

.....

Om någon släktforskare har denne Claes Olsson bland sina anor så är det kanske roligt att få veta när han fick fullmakt att utöva tjänsten. Vi får veta att man kungjorde i häradsrätten när en person blivit godkänd till en statlig tjänst och hade rätt att utöva de befogenheter som ingick i tjänsten.

Eivor Plantin

Gamla och nya antavlor

I förra numret (2016:2) publicerade vi nr 200 i en obruten serie i VärmlandsAnor sedan 1990 – alltså innan vår medlemstidning fick detta namn. Det gäller förstås antavlorna.

Vi är glada över detta inslag och ämnar att fortsätta med det. Hitills har vi publicerat tre samlingsutgåvor och en CD med antavlor nummer 1-150. Nu är det dags för nr 151-200 i tryckt form, samt en nyutgåva av CD-skivan (nu med nr 1-200, som även kommer att innehålla uppdateringar för de antavlor som publicerats tidigare).

Så har du kompletteringar till antavlorna så är du varmt välkommen att höra av dig till Gunnar Jonsson: sekreterare@varmlandsrotter.se alternativt via vanlig post till Sveavägen 6 C, 661 41 Säffle. För att vara säker på att kompletteringen skall komma med, ber vi dig skicka in den före 15 oktober 2016. Ange källor för dina kompletteringar.

Vi vill också gärna ha fler antavlor till kommande nummer av VärmlandsAnor. Antavlan skall ha någon form av beröring med Värmland – men det är inget krav att alla anor skall vara värmländska. Skicka in en fullständig antavla – inte bara de sex första generationerna, som publiceras i tidningen. Samtliga generationer kommer med i kommande samlingsutgåva.

Nya antavlor kan skickas till redaktören: redaktor@varmlandsrotter.se eller till redaktörens vanliga postadress. Frågor eller funderingar i ämnet mottas också tacksamt.

Carl-Johan Ivarsson

Ordföranden har ordet

Sommaren för vår ”yttre verksamhet” är snart tillända. Vi har medverkat på ett flertal platser som Filibjur i Filipstad, Släktforscardag i Borgvik, Komikerfestivalen i Munkfors. Kvar i sommar just nu är Antik- & Samlarmässan i Ransäter, Kulturveckan i Sunne samt Gravadagen.

Vi tar tacksamt emot förslag på nya platser för 2017 där vi kan medverka.

För min egen del var sommarens höjdpunkt min medverkan under kursen ”Gamla Tider” som kursledare för en grundkurs i släktforskning på EFS kursgård Sandvikengården i Brunskog. En alldeles fantastisk anläggning med bland annat bad, kanoting, skogspromenader mm. Det var inte bara släktforskning som stod på kursutbudet, dessutom erbjöds Akvarellmålning, Lek och skapa i ull, Smide, Tälja i färsk björk, Äldre målartekniker och inte minst Emil och Ida ”barnpassning” mm för de små, när föräldrarna går på kurs. *Kurserna på Sandvikengården är öppna för alla som intresserade.*

Under sommaren har Eva Lejrin och jag fram och tillbaka diskuterat och planerat medlemsresan till Axvall, Karlsborg mm. Det har varit många vändor fram och tillbaka.

Om detta slår väl ut bland våra medlemmar kommer vi att försöka genomföra en resa även nästa år. Tanken är då att resan skall vara tidigare under våren-sommaren.

Enda sättet för oss nu i år är att ”först till kvarn” kommer att gälla vid anmälan. Resan genomförs med en buss dvs vi har ett begränsat antal platser och på besöksmålen finns inte möjlighet att ta emot fler besökare vid samma tillfälle. Vi har heller ingen uppfattning om hur stort intresset är, eftersom någon liknande resa inte genomförts på många år.

Jag vill också informera lite om föreningens kommande verksamhet. Vi har fått ett mindre kontorsutrymme på plan 4 på Arkivcentrum - samma våning som Föreningsarkivet i Värmland, där vi kan ha mindre sammankomster samt förvara en del av vårt eget materiel, så att detta blir mer åtkomligt.

Arkivens dag 12 november kommer att vara på Kils bibliotek. Där kommer vi att kunna vara behjälpliga med släktforskarfrågor. Vi kommer även att ha ett bokbord där.

När jag skriver detta är förväntningarna stora på Släktforscardagarna i Umeå 19-21 augusti, där vi endast kommer att delta i kongressen och vår redaktör Carl-Johan kommer att

delta i redaktörskonferensen. Efter diskussioner har vi beslutat att inte delta i utställningen. Släktforscardagarna 2017 kommer att gå av stapeln i Halmstad och förhoppningsvis tar kommande styrelse beslut att delta med ett bokbord där. Enligt information kommer dagarna inte att äga rum i samma lokaler som 2007, då det var mycket trångt och otillgängligt.

Styrelsen har diskuterat att ha någon form av träff för våra medlemmar i Göteborg och Stockholm eventuellt under 2017 på någon av dess platser.

Vår nya hemsida är under arbete och vi hoppas att den blir tillgänglig i höst. Vi gjorde ett försök med inspelning av ett föredrag under Släktforskningsdag i mars med Annika Sandén, men tyvärr blev ljudet så dåligt med vår utrustning att vi inte gjorde det åtkomligt på VärmlandsRötter.

Inför hösten har Föreningen (programgruppen) tillsammans med Arkivcentrum tagit fram ett mycket intressant program, som vi kommer att informera om längre fram men du kan redan nu se delar av detta på hemsidan.

Ha en fortsatt bra sensommar och höst önskar

*Hans Olsson
Ordförande*

Årets Örnbergspristagare besöker Kristinehamn

I år gick Victor Örnbergs hederspris till en engagerad projektledare och utbildare som på fler än ett sätt gjort sig förtjänt av utmärkelsen: Anna-Lena Hultman är en av våra främsta experter på emigrantforskning och hon har hjälpt åtskilliga svenskamerikaner att hitta sina rötter i Sverige. Tillsammans med Ted Rosvall är hon författare till den populära boken Emigrantforskning – den första i förbundets hand-

boksserie. Hon har varit värd för databasen Emibas och på åtskilliga studieresor till USA har hon bland annat fotograferat kyrkböcker och gravstenar från de svenska församlingarna. Anna-Lena har också arbetat som projektledare för Namn åt de döda.

Den 25 oktober kl. 18.30 kommer Anna-Lena Hultman till Kristinehamns bibliotek och föreläser om gårdsforskning.

Hon håller i något som hon kallar ”One on One”. Därför kommer hon, att finnas på biblioteket från kl 10.00. Där hon hjälper intresserade en i taget i 45 minuter, att ta sig an emigrantforskning. Anmälningar måste göras i god tid, till Gunnel Larsson (gunnel.larsson3@com-hem.se) eller Eva Lundström.

Medlemsresa 17 september 2016

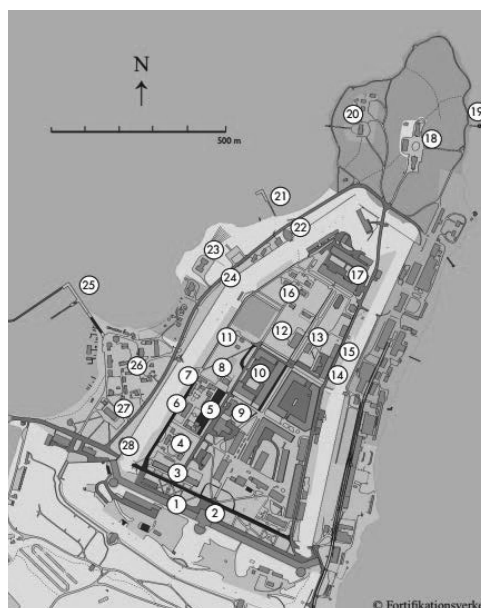
Värmlands Släktforskarförening anordnar en medlemsresa med tema soldatforskning. Resan går 17 september 2016 till vårt grannlandskap Västergötland, till Soldatregistret i Axvall och till Karlsborgs fästning.

Alla intresserade är välkomna att anmäla sig, men ”**först till kvarn**” gäller. Vi reser med **en** buss och antalet platser begränsas både av bussen och av besöksmålen. Anmäl till Monica Lööf, på mail loof.monica@telia.com eller telefon 070-537 95 63 – senast 14:e september. Föreningen står för bussresa, entré och guidning på båda platserna.

Bussen kommer från Karlanda och kan om det behövs ta upp folk på vägen t ex i Knöstad, Grums och Kristinehamn.

Program

Start från Karlstad	07.30
Sundstagymnasiets parkering	
Ankomst till Axvall	09.30
Möjlighet att förtära eget fika	
Centrala Soldatregistret i Axvall	10.00
Information av Björn Lippold	
Lunch Skövde Garnison	12.00
Karlsborgs fästning, guidad visning	14.00
Hemresa	16.00
På hemvägen ev. fikapaus i Sjötorp	
Beräknad hemkomst	18 - 18.30

Lunchen kostar 80 kr som betalas med jämna pengar på bussen.

På Karlsborg kan deltagarna välja mellan en rundvandring till fots för max. 20 personer (ca 2 km) 1 tim. 45 min. och en bussguidning 1 tim., med ett besök i Garnisonskyrkan (innebär väntetid på promenadgruppen). Meddela vid anmälan vilket som är mest intressant.

Vi välkomnar 134 nya medlemmar

Sedan vi senast redovisade nya medlemmar i föreningen, för precis ett år sedan, har vi fått 134 nya medlemmar! En fantastisk siffra! Några är "återvändare" och har varit med i föreningen tidigare, andra är säkert erfarna forskare medan en del tagit de första stegen in i släktforskningens underbara värld. Till alla er – hoppas att ni skall finna utbyte av tidningen VärmlandsAnor och att ni skall finna medlemskapet i vår förening av den största nytta!

Ann-Christine Evertsson, Alingsås
Joakim Jansson, Alnö
Monica Bergman, Arvika
Gösta Olofsson, Arvika
Lars- Erik Gund, Arvika
Liv Bjurheden, Arvika
Maj-Britt Larsson, Arvika
Lisbeth Rhodin, Dals Långed
Anna Christoffersson, Dalsjöfors
Helena Melin, Deje
Catrina Näslund, Deje
Carl-Johan Dalsman, Deje
Birgitta Persson, Filipstad
Inger Holmén, Filipstad
Ylva Lundberg, Filipstad
Ulla Lindbärg Thungren, Filipstad
Inga-Lill Karlsson, Filipstad
Hans Lorin, Filipstad
Jenny Karlsson, Forshaga
Katarina Perälä, Forshaga
Arne Johansson, Forshaga
Gerd Jansson, Frändefors
Berit Pettersson, Göteborg
Östen Gustafsson, Grums
Anita Holm, Gustafs
Leif-Åke Persson, Hagfors
Evy Gustafsson, Hällekis
Monika Becker, Hammarö
Elizabeth Johansson, Hammarö
Bo Persson, Hammarö
Lars Otter, Hammarö
Björn Sterner, Hammarö
Ulla Kjellin Sankell, Hässelby
Pär Lidén, Hässelby
Marianne Rolf, Höganäs
Nils-Anders Ekberg, Huddinge
Uno Milberg, Karlskoga
Eva Sandström, Karlskoga
Christer Höglund, Karlstad
Bengt-Åke Svenningsson, Karlstad
Louise Edqvist, Karlstad
Ann-Louise Hult, Karlstad
Inge Granberg, Karlstad
Erika Bruce, Karlstad
Per Flodman, Karlstad
John Kullberg, Karlstad

Monica Ekstrand, Karlstad
Per Zetterman, Karlstad
Thorbjörn Bäckström, Karlstad
Christina Elkeus, Karlstad
Britta Andersson, Karlstad
Katarina Fridh Skellon, Karlstad
Astri Ericson, Karlstad
Börje Mattsson, Karlstad
P-G Thunström, Karlstad
Stefan Vålemar, Karlstad
Alice Jonsson, Karlstad
Inger Arenö, Karlstad
Birgitta Holm, Karlstad
Laila Johannesson, Karlstad
Kerstin Wik, Karlstad
Lennart Eriksson, Karlstad
Eva Andersson, Karlstad
Britt Gustafsson, Karlstad
Ingrid Johansson, Karlstad
Birgit Kortfält, Karlstad
Linn Larsson, Karlstad
Maj Luthman, Karlstad
Inger Nilsson, Karlstad
Berit Andersson, Karlstad
Irène Lindström, Karlstad
Monica Joneus, Kil
Trude Johansson, Kil
Sune Molnberg, Kil
Majken Josteus, Kil
Kristina Brattfjord, Kristinehamn
Anna Johansson, Kristinehamn
Göte Melin, Kristinehamn
Eva Granath, Kristinehamn
Rolf Södergren, Kristinehamn
Nancy Edlund, Kristinehamn
Birgit Larsson, Kristinehamn
Lena Pettersson, Kristinehamn
Lars Nyqvist, Kristinehamn
Christer Nilsson, Kristinehamn
Kerstin Johansson, Kungälv
Lars Åke Pettersson, Kungsängen
Krister Forsberg, Lidingö
Ragnhild Tønnesen, Lillesand, Norge
Birgitta Wallin-Sterner, Ljugarn

Nr 202

Här presenteras min antavla över min mormor Hulda Johansson.

Stora delar av släkten kommer från Fryksdalen, men en gren kommer från Gräsmark och Arvika, tillbaka till Sunne och längst bak till Grava.

För de äldsta delarna av släkten har jag använt andra släktforskarens släktforskning. De fem första generationerna har jag forskat fram själv.

Ragnar Johansson

Torggatan 11

667 32 Forshaga

ragnar_johansson@telia.com

Barbro Skoog, Ljusfallshammar
Iver Livendahl, Lund
Leif Danielsson, Lycke
Lena Höök-Johansson, Lysvik
Lennart Sörensen, Malmö
Ann-Marie Stridh, Mariestad
Olle Ingemar Olsson, Molkom
Odd Jarle Holtekjølen, Moss, Norge
Ove Carlsson, Munkfors
Hélène Glenngård, Nacka
Mikael Ekström, Nödinge
Ingamaj Backman, Piteå
Marie Molander, Skattkärr
Anna-Lena Persson, Skoghall
Birgit Wolter, Skoghall
Anders Eriksson, Skoghall
Thomas Engström, Skoghall
Janet Engström, Skoghall
Birgitta Wästfeldt Gustafsson, Skärholmen
Therese Nyman, Sollentuna
Anna Maria Lauritsen, Solna
Eva Nejman, Solna
Åke Berggren, Spånga
Gunilla Hanserkers, Spånga
Marianne Bjurström, Stjärnhov
Claes Ansmark, Sunne
Ingalill Lindqvist, Sunne

Fortsättning på sidan 20

Upprättad för Hulda Johansson, f. 13/1 1885 i By, Sunne (S)						mm (7) t. Ragnar Johansson. Alla orter i (S) län	
Antavla nr 202	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V		
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
Nr 2, far	Jonsson	Jansson, Jon	Olsson, Johan (Jan)	Persson, Olof	23/9 1715, Sunne, Svineberg - 15/9 1759, Sunne		
Olsson	Olof	f 1/2 1791, Sunne, Ulvsby	29/4 1754, Sunne - 11/4 1823, Sunne	Johansdotter, Lisa	1707 - 31/5 1770, Sunne, Arneby Norra		
Johan		d 21/3 1848, Sunne, Spelnäs	Andersdotter, Marit	Jonasson, Anders	5/5 1732, Sunne, Ulvsby - 6/1 1806, Sunne		
f 12/9 1856	f 8/7 1821	g 16/11 1813, Sunne	8 2/2 1756, Sunne - 17/3 1823, Sunne	Jonsdotter, Maria	14/5 1736, Östra Ämtervik - 20/7 1804, Sunne		
Sunne, By	Sunne, By	Bengtsdotter, Britta	Elofsson, Bengt	Andersson, Elof	6/9 1716, Sunne, Spelnäs - 29/12 1790, Sunne		
Sunne, Spelnäs	d 17/3 1908	f 17/1 1786, Sunne, Röberg	14/8 1747, Sunne - 10/8 1800, Sunne	Olofsdotter, Kerstin	1/3 1716, Sunne, Askerud - 28/12 1784, Sunne		
d 12/2 1936	Sunne, Näs Norra	d 30/6 1859, Sunne, Spelnäs	Olssdotter, Ingeborg	Ersson, Olof	1/8 1707, Sunne, Röberg - 4/6 1775, Sunne		
Sunne, Spelnäs	g 17/4 1854, Sunne	4	9 1/3 1744, Sunne - 5/3 1824, Sunne	Eriksdotter, Ingeborg	23/7 1710, Sunne - 14/6 1783, Sunne		
g 23/3 1884	Larsdotter	Nilsson, Lars	Nilsson, Nils	Eriksson, Nils 16/4 1712, Sunne - Ingebyfjorden - 27/12 1774, Sunne			
Sunne	Karin	f 29/11 1798, Sunne, Högforsen	25/7 1756, Sunne - 1815, Sunne	Andersdotter, Kerstin 8/11 1716, Lysvik, Gullsby - 20/7 1770, Sunne			
Nr 1, ansökare		d 18/5 1874, Sunne, Sinnerud	Larsdotter, Karin	Pärsson, Lars	f 1735		
Johansson	f 29/11 1827	g 27/3 1826, Sunne	10 29/1 1764, Sunne - 23/2 1840, Sunne	Olssdotter, Britta			
Hulda Kallina	Sunne, Sinnerud	Månsdotter, Ingeborg	Persson, Måns	Håkansson, Per			
	d 27/2 1905	f 7/4 1807, Sunne, Åna Norra	f 25/3 1786, Gräsmark, Uddheden	Gabrielsdotter, Ingegärd			
f 13/1 1885	Sunne, Näs Norra	d 11/4 1890, Sunne, Sinnerud	Persdotter, Gertrud	Håkansson, Per	1746, Gräsmark - 7/12 1812, Sunne, Åna Norra		
Sunne, By		5	11 16/1 1786, Sunne - 21/3 1867, Sunne	Månsdotter, Ingeborg	f 1748, Sunne, Åna Norra		
d 13/6 1958	Persson	Elofsson, Pär	Jönsson, Elof	Olsson, Jöns	f 1731, Sunne, Soneby Södra		
Sunne, Spelnäs	Per	f 29/7 1798, Sunne, By	5/9 1766, Sunne - 5/5 1839, Sunne	Elofsdotter, Marit	f 1730, Västra Ämtervik		
g 2/4 1905		d 15/12 1849, Sunne, By	Persdotter, Annika	Bengtsson, Per	f 1719		
Sunne	f 22/12 1829	g 24/6 1825, Sunne	12 27/1 1757, Sunne - 20/12 1821, Sunne	Jönsdotter, Cari	f 1717		
Eriksson	Sunne, By	Bengtsdotter, Kerstin	Nilsson, Bengt	Bengtsson, Nils	f 1714		
Olov Edvard	d 11/8 1897	f 16/1 1807, Sunne, Svartserud	21/1 1767, Sunne - 14/5 1818, Sunne	Eriksdotter, Cherstin	f 1726		
f 12/10 1879, Sunne	Sunne, By	d 20/5 1886, Sunne, By	Jansdotter, Maria	Larsson, Jan	f 1749, Sunne, Gunnerud		
Nr 3, mor	g 23/8 1857, Sunne	6	13 7/4 1780, Sunne - 15/9 1840, Sunne	Svensdotter, Ingeborg	f 1748, Sunne, Backetorp		
Persdotter	Nilssdotter	Ekelund, Nils	Ekelund, Anders	Ekelund, Erland	1721 - 14/3 1749, Ny, Kropstad		
Kajsa	Maria	f 9/10 1782, Lysvik, Lövestaholm	28/8 1743, Arvika - 10/1 1793, Gräsmark	Petersdotter, Maria	f, Ny, Stenberg		
		d 2/2 1843, Gräsmark, Sannäs	Ersdotter, Kristina	Svensson, Erik	12/5 1721, Gräsmark, Sannäs - 1793		
f 29/1 1859	f 6/5 1823	g 19/1 1817, Gräsmark	14 21/9 1758, Gräsmark - 26/8 1828, Gräsm	Nilssdotter, Marit	f 1722, Sunne, Berga		
Sunne, Viken Norra	Gräsmark, Højden S	Larsdotter, Karin	Nilsson, Lars	Olsson, Nils	f 1714		
d 21/7 1910	d 8/8 1885	f 30/3 1796, Gräsmark, Edsängen	16/5 1753, Sunne - 2/3 1826, Gräsmark	Andersdotter, Marit	f 1719		
Sunne, Spelnäs	Sunne, By	d 26/9 1869, Gräsmark, Arnebysäter	Jansdotter, Kerstin	Elofsson, Jan	f 1731		
	7	15	1760, Gräsmark - 30/11 1816, Gräsmark	Salendotter, Marit			
10/10 2015							

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Bygdens folk 2016:1 (Gellivare Släkt- och Bygdeforskare): Utdrag ur boken "Bland svenskar, finnar och lappar" av biskop *Olof Bergqvist*. *Bergqvist* var född 1862 i Brunskog.

Genklang nr 38 (Ovansiljans Släktforskare): Boing Stina – Jag har vänner både där uppe och där nere av *Torbjörn Näs*. Om Stina Mickelsdotter född 2/10 1845 i Östmark, död 29/4 1938 i Våmhus, Dalarna och hennes liv med rötter i finnsläkter och resandesläkter i Östmark. Hennes make Anders Andersson (1845-1899) var från Gunrabol i Åmåls landsförsamling. En innehållsrik artikel som tyvärr är något svårläst och mindre väl redigerad.

Näverluren 2016:2 (Värmlands Hembygdsförbund): Skeppare på Arnön av *Bertil Enell*. Naturahushållning av *Kalle Där Nol i Skacksjö*, Östra Ämtervik. När baron De Geer prospekterade i Karlskoga bergslag av *Jan Kruse*.

Tunarötter 2016:2 (Föreningen Släkt och Bygd, Borlänge): Pensionat i Ornäs m.m. av *Håkan Gelin*. Bl.a. innehavaren av Björkbackens pensionat 1927-1929 Inga Sofia Vestlund f Svedberg 1880 i Fryksände.

ÄSF-Nytt hösten 2016 (Ängelholms Släktforskare): Min oväntade anknytning till Övragård i Barkåkra av *Margaretha Schéele Kunze*. Ar-

tikeln handlar om Jonas Gråberg, född 1773 i Västra Fösked, Brunskog, död 1837 i Näs, Gräsmark och lantbrukselev på Ängeltofta säteri i slutet av 1700-talet.

Övrigt

Anno Domini nr 66 (Nora Släktforskare): Hur spårar man en emigrande lokförarson från Nora? Av *Stefan A. Nilsson*.

Arosiana 2016:2 (Västerås släktforsarklubb): Lapidarium av *Hanna Nordin*.

Flydda dagar 2016:2 (Linde Bergslags släktforskarförening): Om kvarnar av *Leif G. Nygård*.

Medlemstidningen Nr 92 (Lulebygens forskarförening): De svenska emigranternas Liverpool av *Ulf Beijbom*.

Næverkanten 2016:2 (Åsnes Finnskog Historielag): Grendebok for Peistorpet av *Rolf Rønning*.

Slegt med Engelbrekt? Nr 47 (Släkt- och bygdeforskarföreningen Engelbrekt, Norberg): Masmästaren – arbetsledaren med ansvar för hytt-driften av *Krister Forsberg*.

Södertälje-Probanden nr 197 (Södertälje släktforskarförening): Skråväsendet i Sverige av *Sonnie Kimsjö*.

ÖGF-Lövet nr 125 (Östgöta Genealogiska Förening): Amanda lyfter fram det förgångna i nytt ljus av *Hans Egeskog* – om hur Arkiv Digitalts arbete går till i praktiken.

Nr203

1896 föddes min morfar Sigfrid Svensson i Solberga, strax utanför Arvika. I unga år var han handelsbiträde i olika affärer i Arvika, men flyttade 1921 till Karlstad och blev först lagerchef, för att senare bli handelsresande vid Klaraviks Tricotfabrik.

Fadern, som var född i Östervik utanför Kristinehamn, tog anställning som dräng på Ruds säteri utanför Arvika år 1891. Senare blev han anställd som timmermärkare och på 1920-talet bedrev han vedhandel ("Ved-Svensson") i Arvika tillsammans med sonen Sven.

Modern föddes vid Segerfors bruk utanför Arvika där hennes far, Olof Olsson Örn, arbetade som spiksmed. Olofs mor hette Stina Bryngelsdotter och var född i Borgvik 1804. Stina tog tjänst som piga vid Mörnensberg i Edsvalla 1819. År 1825 födde hon så Olof - men med okänd fader. Under 1828 flyttade hon och Olof till Helgebodafors bruk i Eda, där hon 1830 gifte sig med spiksmedsmästaren Lars Örn. Hon fick två döttrar med honom, medan Olof togs upp som styvson till Lars. Olof växte upp i Helgebodafors och Fredros. Han blev dräng 1850 vid Mitandersfors bruk.

År 1920 gifte sig min morfar med Rachel Andresen, dotter i en familj som kommit inflyttande till Arvika från Kristiania (Oslo) år 1909. Faderns familj kom från Oslo-trakten, medan modern härstammade från Sörlandet.

Lennart Sennmark
Strandvägen 20
652 23 Karlstad

lennart.sennmark@gmail.com

Fortsättning från sida 20

Tommy Olsson, Säffle
Dennis Gröning, Säffle
Anders Falk, Säffle
Per Nilsson, Töcksfors
Lennart Bjurström, Töllsjö
Ulf Broström, Umeå
Ulla Hultström, Uppsala
Christer Grunditz, Vålberg
Päivi Tapio, Väddö
Ulrica Broström, Värmlands
Nysäter

Willy Hermansson, Västerås
Inger-Lise Friberg, Vennesla,
Norge
Patrik Brander, Åkersberga
Lisette Lindenström, Åmål
Katharina Saltberg, Åmål
Helena Johansson, Årjäng
Torbjörn Andersson, Årjäng
Roger Eriksson, Älvsjö
Anna Karlsson, Örebro
Bo Hultström, Östra Ryd

Upptäckt för Sigfrid Svensson, f. 19/9 1896 i Solberga, Arvika Västra (S)						mf (6) t. Lennart Sennmark. Alla orter i (S) län	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	F:d = Frykerud ÖÄ = Östra Ämtervik		
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
Nr 2, far	Olsson	Nilsson, Olof	Nilsson, Nils	Jonsson, Nils	17/9 1733, Frykerud - 21/7 1783, Frykerud		
Svensson	Sven	f 2/5 1800, Frykerud, Skällerud	14/6 1763, Frykerud - 16/2 1813, F:d	Olofsdotter, Karin	18/1 1734, Frykerud - 31/7 1794, Frykerud		
Carl-August	Torpere	d 20/9 1863, Frykerud, Fagerås	Torstensdotter, Elin	Persson, Torsten	18/8 1733, Frykerud - 16/7 1774, Frykerud		
Vedhandlare	f 20/11 1839	g 29/2 1824, Frykerud	8 28/5 1767, Frykerud - 26/1 1809, F:d	Nilsdotter, Brita	11/6 1745, Frykerud - 2/3 1797, Frykerud		
f 15/8 1863	Frykerud, Fagerås	Bengtsdotter, Kjerstin	Svensson, Bengt	Nilsson, Sven	1728 - 27/9 1795, Östra Ämtervik		
Varnum, Östervik	d 11/3 1917	f 28/10 1798, Östra Ämtervik, Ås N	12/1 1760, ÖÄ - 8/12 1828, ÖÄ	Bengtsdotter, Chersiti	1738 - 27/2 1805, Östra Ämtervik		
d 17/1 1930	Kristinehamn	d 10/4 1888, Frykerud, Fagerås	Nilsdotter, Maria	Månsson, Nils	1740 - 24/6 1810, Östra Ämtervik		
Arvika Östra	g 13/10 1861, Nor	4	9 16/6 1775, ÖÄ - 14/9 1834, ÖÄ	Månsdotter, Catharina	12/11 1739, Östra Ämtervik - 15/4 1814, ÖÄ		
g 26/8 1893	Ersdotter	Jonsson, Erik	Nilsson, Jonas	Nilsson, Nils	12/12 1728, Frykerud - 6/7 1807, Frykerud		
Arvika	Anna Cajsa	f 27/10 1801, Grums, Skruvstad	15/10 1767, Frykerud - /9 1830, Nor	Elofsdotter, Marit	8/8 1743, Frykerud - 9/3 1794, Frykerud		
Nr 1, ansökare	f 18/1 1832	d 4/5 1838, Grums, Skruvstad	Pehrsdotter, Britta	Jordansson, Pehr	4/9 1733, Grums - 7/11 1800, Frykerud		
Svensson	Grums, Skruvstad	g 24/6 1824, Värmskog	10 9/9 1766, Frykerud - 22/7 1813, Grums	Nilsdotter, Britta	28/7 1739, Frykerud - 12/1 1809, Frykerud		
Sigfrid Emanuel	d 18/7 1896	Jansdotter, Cathrina	Jansson, Jan	Jansson, Jan	1747, Brunsbog - 21/1 1805, Värmskog		
Handelsresande	Kristinehamn	f 25/6 1804, Värmskog, Rolfsbol	25/11 1772, Värmsk. - 21/7 1841, Värm.	Torstensdotter, Elin	9/3 1753, Värmskog - 17/3 1830, Värmskog		
f 16/9 1896	5	d 26/3 1862, Grums, Skruvstad	Nilsdotter, Caisa				
Arvika Västra, Solberga	Örn	11 1780, Grums - 6/12 1833, Värmskog					
d 17/3 1974	Olof Olsson						
Karlstad	Spiksmed						
g 11/9 1920	f 30/1 1825						
Arvika Östra	Nor, Mömersberg	Bryngelsdotter, Stina	Andersson, Bryngel	Persson, Anders	1722, Borgvik - 30/4 1804, Borgvik		
Andresen	d 16/6 1905	f 21/2 1804, Borgvik	24/3 1766, Borgvik - 27/10 1818, Borgv.	Björnsdotter, Stina	1725, Norra Råda - 19/5 1802, Borgvik		
Rachel	Arvika Västra, Vik	d 12/12 1850, Gunnarskog, Fredros	Eliasdotter, Margareta	Ersson, Elias	1713 - 10/2 1774, Borgvik		
f 7/6 1898	g 30/1 1859	6	13 1766, Borgvik - 18/11 1812, Borgvik	Nilsdotter, Stina	f 1727		
Nr 3, mor	Jansdotter	Blixt, Jan Persson	Jonsson, Per				
Örn	Märta	f 31/1 1809, Gunnarskog, Byn	f 1784, Arvika				
Anna Lovisa	f 28/8 1832	d 1/12 1864, Gunnarskog, Treskog	Ingemarsdotter, Karin	Nilsson, Ingemar	24/5 1753, Gunnarskog - 21/11 1790, Gunnarskog		
f 25/3 1873	Gunnarskog, Järperud	g 6/1 1830, Gunnarskog	14 10/1 1765, G:skog - 24/7 1839, G:skog	Olofsdotter, Maria	22/9 1743, Gunnarskog - 28/3 1822, Gunnarskog		
Arvika Västra, Segerfors	d 14/7 1908	Danielsdotter, Martha	Åsberg, Daniel Andersson	Samuelsson, Anders	f 26/11 1752, Gunnarskog		
d 5/3 1914	Arvika Västra, Vik	f 23/3 1806, Gunnarskog, Järperud	13/5 1780, G:skog - 3/11 1825, G:skog	Olofsdotter, Ingeborg	f 1753, Gräsmark		
Arvika Östra	7	d 24/11 1876, Gunnarskog, Treskog	Nilsdotter, Maria Greta	Olofsson, Nils	1733 - 13/6 1782, Borgvik		
12/10 2015		15 f 30/5 1773, Borgvik		Johansdotter, Annica	1728, Värmskog - Borgvik		

Höstens program 2016

Arvika

Träffar: Biblioteket – Första måndagen i månaden kl 17-19.

5 sept. OBS Träffen är vid Säguddens café Nystuga kl 17. Curt Larsson berättar om våra äldre förfäders liv och visar sen fornsalen

3 okt. Min Hembygd – Älgå i mitt hjärta. Karl-Gustaf Lindgren

7 nov. Giftprästen Lindbäck i Silbodal. Staffan Svanqvist berättar

5 dec. Diskussionskväll frågor mm

Forskarhjälp tredje tisdagen i månaden, kl 16 – 18

20 sept. 18 okt. 15 nov i Släktforskarrummet med PC bokad för oss samt lördagen 22 okt kl 11 – 13.

Arkivens dag lördag 12 nov kl 10.00 – 14.00. Hjälp med forskning mm

Karlstad

Alla aktiviteter sker på Arkivcentrum, Almqvistsalen eller Edbergssalen. Programmen genomförs i samarbete med Arkivcentrums institutioner.

Torsdag 1 sept kl 18.30 Hur släktforskar man i Finland? Niclas Persson

Torsdag 15 sept kl 18.30 Bildhantering i släktforskningen. Olle Andersson ”Alster-Olle”

Måndag 3 okt kl 14.00 Magnus Lagerlöf & Esaias Tegnér - Olika liv men vänner för livet.
Eva-Gunilla Ribbing

Torsdag 20 okt kl 18.30 Hur släktforskar man i Norge? Kristin Mikalsen

Måndag 7 nov kl 14.00 Min hembygd – Älgå i mitt hjärta. Karl-Gustaf Lindgren

Torsdag 24 nov kl 18.30 Kartforskning – fortsättning. Morgan Nyberg

Måndag 5 dec kl 14.00 Emiweb. Mathias Nilsson, Svenska Migrationscentret

Grums

Tisdag 20 sept. kl. 18.30, 48 dygn på en flotte i Atlanten, Harriet Nilsson.

Tisdag 18 okt. kl. 18.30, Lite tå hört.

Tisdag 15 nov. kl. 18.30 När Malsjö var centrum i Grums, Eva Asker.

Plats: Konferensen, Gruvan, Grums

Kristinehamn

Hörsalen Biblioteket kl.18.30

Tisdag 25 okt Gårdsforskning. Anna-Lena Hultman.

Tisdag 22 nov. Ämne ej fastställt

Tisdag 20 dec kl. 17.30 Julkaffe endast medlemmar o anmälning

Forskarhjälp i Bibliotekets släktforskningsrum: Andra tisdagen i månaden mellan 14.00 och 17.00 13/9, 11/10, 8/11

”Snacktjäm” för daglediga, hörsalen: Tisdagar: 23/8, 20/9, 18/10, 15/11, 6/12 kl.14.00 -17.00

Den 18/10, har vi en föreläsare, Gun Berger, från Folkuniversitetet

Säffle

Måndag 29 aug. kl. 19.00 ”Släktforskningen och DNA-tekniken”. Eva Sjöqvist Persson

Måndag 26 sep. kl. 19.00 Om SVAR. Gunnar Jonsson

Måndag 31 okt. kl. 19.00 Informationskväll. Planering för vintern – våren

Måndag 28 nov. kl.19.00 Kända personer från Säffle och dess omnejd. Claes Åkerblom

Plats: Säffle bibliotek

Sunne

Forskarhjälp på Sunne bibliotek torsdag 8/9 kl. 13-17, lördag 24/9 kl. 11-14, fredag 7/10 kl. 13-17, lördag 22/10 kl. 11-14, torsdag 3/11 kl. 13-17, lördag 12/11 kl. 11-14 (Arkivens dag), torsdag 24/11 kl. 13-17, lördag 10/12 kl. 11-14

Verksamheten i Filipstad är fr.o.m. hösten 2016 vilande.

Vår programverksamhet
genomförs i samarbete med

Folkuniversitetet